

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความเข้มแข็งของทหารกล้า

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง การเขียนย่อความ

เวลา ๓ ชั่วโมง

สาระที่ ๒ การเขียน

สาระการเรียนรู้

การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ

สาระสำคัญ

การเขียนย่อความ ต้องมีความรู้เรื่องหลักการเขียนและรูปแบบการเขียนย่อความ การย่อเรื่องจากการอ่าน เป็นการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านแล้วย่อเรื่องนั้นๆ ให้มีใจความกระชับและได้ใจความที่สมบูรณ์

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๕ เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

- อธิบายความหมายของการของการเขียนย่อความได้ถูกต้อง
- เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องตามรูปแบบ

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

การเขียนย่อความ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่

ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนย่อความ ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาให้เวลาในการศึกษา

๑๕ นาที

๔. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการเขียนย่อความ โดยอธิบายเพิ่มเติมในส่วนของความหมายของการเขียนย่อความและหลักการต่างๆ ในการเขียนย่อความ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สอบถามเนื้อหาในส่วนที่สงสัย

๕. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนย่อความ ให้นักเรียนทำ ให้เวลา ๑๐ นาที

๖. นักเรียนส่งใบงานตามเลขที่

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูเฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนย่อความ

๘. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนหาคำตอบ ดังนี้

- การเขียนย่อความสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่าง ๆ ที่

ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูอธิบายเนื้อหา เรื่อง หลักการเขียนย่อความอีกรอบ เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียนในชั่วโมงที่ผ่านมา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในส่วนที่ยังสงสัยจากเนื้อหา

๔. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง โลกสรรพสินค้า – ถุงผ้า ให้นักเรียนทำ ให้เวลา ๑๕ นาที

๕. นักเรียนส่งใบงานที่ ๒ เรื่อง โลกสรรพสินค้า – ถุงผ้า ตามเลขที่ให้ครูตรวจ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน เรื่อง หลักการเขียนย่อความ

๗. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- การเขียนย่อความสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้อย่างไรบ้าง

๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษา เรื่อง ราชธานีราช ตอน สมิงพระรามอาสา เป็นการบ้าน

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่าง ๆ ที่

ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูอธิบายเนื้อหา เรื่อง ราชธานีราช ตอน สมิงพระรามอาสา ในนักเรียนฟัง ใช้เวลา ๑๕ นาที

๔. ครูให้นักเรียนย่อความจากเรื่อง ราชธานีราช ตอน สมิงพระรามอาสา ใส่สมุดจดบันทึก โดยให้เวลา ๒๐ นาที

๕. นักเรียนส่งย่อความ เรื่อง ราชธานีราช ตอน สมิงพระรามอาสา ให้ครูตรวจ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน เรื่อง เรื่อง ราชธานีราช ตอน สมิงพระรามอาสา

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนย่อความ

๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนย่อความ

๔. ใบงานที่ ๒ เรื่อง โลกสรรพสินค้า – ถุงผ้า

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายความหมาย ของการของการเขียน ย่อความได้ถูกต้อง	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๑๐ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน
๒. เขียนย่อความจาก เรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ตามรูปแบบ	การเขียนย่อความ	แบบบันทึกคะแนน การเขียนย่อความ	ได้ ๘ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

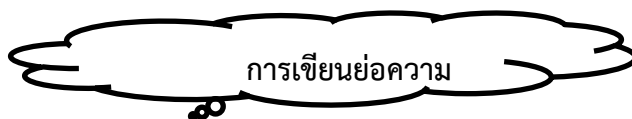
นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

...../...../.....

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการเขียนย่อความ	
เรื่อง การเขียนย่อความ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การย่อความ คือ การนำเอาเรื่องราวต่างๆ มาเขียนใหม่ ด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อเอง เมื่อเขียนแล้วเนื้อความเดิมจะสั้นลง แต่ยังมีใจความสำคัญครบถ้วนสมบูรณ์ การย่อนี้ไม่มีขอบเขตว่าย่อลงไปเท่าใดจึงจะเหมาะสม เพราะบางเรื่องมีผลความมากก็ย่อลงไปมาก แต่บางเรื่องมีใจความมากก็จะย่อได้ ๑ ใน ๒, ๑ ใน ๓ หรือ ๑ ใน ๔ ของเรื่องเดิมตามแต่ผู้ย่อจะเห็นสมควร

ใจความ คือ ข้อความสำคัญในบทพูดและบทเขียน

ผลความ ทำหน้าที่ขยายใจความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ถ้าตัดออกผู้ฟังหรือผู้อ่านก็ยังเข้าใจเรื่องนั้นได้

วิธีหาใจความ คือ พิจารณาบทพูดหรือบทเขียนในบทความหรือข้อความนั้น ๆ ว่าถ้าตัดข้อความใดออกแล้วเหลือใจความที่เด่นชัดที่สุด ข้อความนั้นคือใจความ

หลักการย่อความ

๑. เขียนคำนำตามประเภทของเรื่อง
๒. อ่านเรื่องทั้งหมดอย่างละเอียด อ่านถึง ๒-๓ เที่ยว เพื่อให้เข้าใจเรื่องให้ตลอด
๓. ทำความเข้าใจศัพท์สำนวน โวหารในเรื่อง
๔. ถ้าเรื่องที่จะย่อเป็นร้อยกรองต้องถอดคำประพันธ์เป็นร้อยแก้วก่อนจึงย่อ
๕. สังเกตใจความสำคัญแล้วแยกออกเป็นตอน ๆ
๖. สรรพนามบุรุษที่ ๑,๒ ต้องเปลี่ยนเป็นบุรุษที่ ๓ หรือเอ๋ยชื่อ
๗. ถ้าคำเดิมเป็นคำราชาศัพท์ให้คงไว้
๘. ข้อความที่เป็นคำพูดในเครื่องหมายอัญประกาศต้องเขียนใหม่ซึ่งเรียกว่าเปลี่ยนเลขในเป็นเลข

นอก

๙. เรื่องที่จะย่อถ้าไม่มีชื่อเรื่องผู้ย่อต้องตั้งชื่อเรื่องเอง

ประโยชน์ของการย่อความ

๑. ช่วยให้การอ่านการฟังได้ผลดียิ่งขึ้น ช่วยให้เข้าใจและจดจำข้อความที่สำคัญที่ได้อ่าน หรือฟังได้สะดวกรวดเร็ว

๒. ช่วยในการจดบันทึก เมื่อได้ฟังหรือศึกษาวิชาใด รู้จักจดข้อความที่สำคัญลงในสมุดได้ทันเวลา และได้เรื่องราว

๓. ช่วยในการเขียนตอบแบบฝึกหัดหรือข้อสอบ

๔. ช่วยเตือนความจำนักเรียนอ่านหนังสือแล้วทำบทย่อเป็นตอน ๆ จะช่วยให้ไม่ต้องอ่าน หนังสือซ้ำ

๕. ช่วยประหยัดเงินในการเขียนข้อความในโทรศัพท์ถ้ารู้จักย่อความ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักการเขียนย่อความ	
เรื่อง การเขียนย่อความ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. การย่อความ คืออะไร

.....

.....

.....

๒. ใจความ หมายถึง

.....

.....

.....

๓. พลความ หมายถึง

.....

.....

.....

๔. จงบอกหลักการเขียนย่อความอย่างน้อย ๓ ข้อ

.....

.....

.....

๕. จงบอกประโยชน์ของการเขียนย่อความ

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง โลกสรรพสินค้า – ถุงผ้า	
เรื่อง การเขียนย่อความ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนย่อบทความเรื่อง โลกสรรพสินค้า – ถุงผ้า

โลกสรรพสินค้า – ถุงผ้า

ดูเหมือนจะมีภาพลักษณ์ที่เชื่อว่าถุงกระดาษและถุงพลาสติก เพราะหันไปทางใดก็ได้ยินคำเชิญชวน “หิ้วถุงผ้าลดโลกร้อน” ทั้งที่ในความเป็นจริง มันไม่ได้เป็นมิตรกับโลกแบบร้อยเปอร์เซ็นต์ เนื่องจากการผลิตถุงผ้าแต่ละใบล้วนต้องใช้ทรัพยากร ใช้พลังงาน และกระทบสิ่งแวดล้อมด้วยกันทั้งนั้น แต่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับว่า...เป็นผ้าอะไร

ถุงผ้าดิบผลิตจากเส้นใยฝ้าย โดดเด่นด้วยความสามารถในการแบกรับน้ำหนักมาก ๆ แต่รู้หรือไม่ ไรฝ้ายซึ่งเป็นต้นทางของวัตถุดิบนั้นได้ชื่อว่าเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่ต้องการน้ำมากที่สุด ในโลก และใช้สารเคมีมากเป็นอันดับต้นๆ เมื่อเปรียบเทียบกับ การปลูกพืชชนิดอื่น คิดเป็นร้อยละ ๑๖ ของสารเคมี การเกษตรที่ใช้กันทั่วโลก เพื่อให้ได้ผลผลิตฝ้าย ๑ กิโลกรัม ต้องป้อนน้ำมากถึง ๗,๐๐๐ – ๒๓,๐๐๐ ลิตร ใช้ปุ๋ยเคมี ๔๕๗ กรัม และใช้ยาฆ่าแมลง ๑๖ กรัม แม้จะมีการทำไรฝ้ายอินทรีย์แต่ก็น้อยนิดเพียงหยิบมือ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ถุงผ้าโพลีเอสเตอร์ผลิตจากเส้นใยสังเคราะห์ ซึ่งมีต้นทุนทางวัตถุดิบ เป็นก๊าซธรรมชาติหรือน้ำมันดิบ คุณสมบัติเหนือกว่าถุงผ้าฝ้ายตรงที่น้ำหนักเบา แล้วยังสะดวกพกพา เพราะพับม้วนให้มีขนาดเล็กลงได้ง่าย เพื่อให้ได้เส้นใยโพลีเอสเตอร์ ๑ กิโลกรัม ต้องใช้ก๊าซธรรมชาติหรือน้ำมันดิบประมาณ ๑.๕ กิโลกรัม

เปรียบเทียบกันเฉพาะขั้นตอนการผลิต ถุงผ้าฝ้ายใช้พลังงานมากกว่า ๑.๒ เท่า ต้องการน้ำมากกว่าประมาณ ๓ เท่า และปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากกว่า ๑.๕ เท่า แต่สุดท้ายเมื่อหมดอายุการใช้งาน ถุงผ้าโพลีเอสเตอร์ไม่ย่อยสลาย ไม่กลายสภาพ ขณะที่ถุงผ้าฝ้ายซึ่งเป็นเส้นใยจากธรรมชาติ สามารถกลับคืนสู่บ้านของมันได้แน่นอน ผลการศึกษาของหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐบาลออสเตรเลียระบุว่า หากพิจารณาจากพลังงานทั้งหมดที่ใช้ในกระบวนการผลิต ถุงผ้าจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่าถุงพลาสติก ๑๔ เท่า และดีกว่าถุงกระดาษถึง ๓๙ เท่า ก็ต่อเมื่อถุงผ้าใบนั้นมีสถิติการใช้งานประมาณ ๕๐๐ ครั้ง

(บทความเรื่องโลกสรรพสินค้า – ถุงผ้า : ฐิตินันท์ ศรีสถิต จากนิตยสาร สารคดี ฉบับที่ ๓๐๒ เมษายน ๒๕๕๔)

[illegible]

หมายเหตุ พิจารณาคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความเข้มแข็งของทหารกล้า

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง ระดับของภาษา

เวลา ๓ ชั่วโมง

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

สาระการเรียนรู้

๑. ภาษาพูด

๒. ภาษาเขียน

สาระสำคัญ

ภาษาพูดและภาษาเขียนมีวิธีการสื่อสารและการถ่ายทอด รวมถึงลักษณะของภาษาที่ไม่เหมือนกัน การใช้ภาษาจึงควรมีความระมัดระวังให้เหมาะสมกับสถานการณ์ บุคคลและกาลเทศะ เพื่อให้การสื่อสารครั้งนั้น ๆ มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๔ วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. อธิบายวิธีการปรับภาษาพูดเป็นภาษาเขียนได้

๒. วิเคราะห์ความแตกต่างภาษาพูดและภาษาเขียนได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร

ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่าง ๆ ที่

ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้เรื่อง ระดับภาษา ให้นักเรียนศึกษาพร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติมว่าระดับภาษานั้นเป็นการใช้ภาษาที่ขึ้นอยู่กับกาลเทศะ สถานการณ์ สภาวะแวดล้อม และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งอาจแบ่งภาษาเป็นระดับต่าง ๆ ได้หลายลักษณะ เช่น ภาษาระดับที่เป็นแบบแผนและไม่เป็นแบบแผน, ภาษาระดับพิธีการ, ระดับกึ่งพิธีการ และระดับไม่เป็นทางการ เพื่อให้ นักเรียนเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๔. นักเรียนศึกษาใบความรู้ด้วยตนเอง ให้เวลาในการศึกษา ๑๐ นาที

๕. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง ระดับภาษา ให้นักเรียนทำ ๑๐ นาที

๖. นักเรียนส่งใบงานที่ ๑ เรื่อง ระดับภาษา

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูเฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง ระดับภาษา โดยให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจใบงาน

๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนเรื่อง ระดับภาษา

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่

ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูสุ่มเรียกนักเรียนเพื่อให้ยกตัวอย่างคำพูดที่ใช้สถานการณ์ต่างๆ และสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ พูดกับเพื่อนสนิทในห้องเรียน พูดกับคุณพ่อที่ร้านอาหาร พูดกับคุณครูที่ห้องพักครู เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนใช้ภาษาอย่างไร จากนั้นครูสุ่มถามนักเรียนในชั้นเรียนว่านักเรียนที่ยกตัวอย่างใช้ภาษาอย่างไร ครูสรุปภาษาที่ใช้ในการสื่อสารของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเห็นความแตกต่างการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคคล

๔. ครูอธิบายลักษณะของภาษาพูดและภาษาเขียนว่ามีลักษณะอย่างไร

๕. ให้นักเรียนยกตัวอย่างภาษาพูดและภาษาเขียนที่นักเรียนใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนช่วยกันตอบและอธิบายว่าเหตุใดจึงเป็นภาษาพูด หรือภาษาเขียน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

๖. เมื่อนักเรียนตอบเสร็จ ครูสรุปเพื่อให้นักเรียนเห็นความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น

๗. ให้นักเรียนยกตัวอย่างคำสแลงที่นักเรียนใช้กันในกลุ่มเพื่อน เพื่อให้นักเรียนเห็นระดับภาษาที่นักเรียนใช้พูดคุยกัน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูสรุประดับภาษาของคำที่นักเรียนใช้

๙. ครูอธิบายเรื่อง ระดับภาษา เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง

๑๐. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง ความแตกต่างของภาษา ให้นักเรียนทำเป็นการบ้าน

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่

ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูทบทวนเรื่องภาษาพูดกับภาษาเขียน และอธิบายให้เห็นความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียนอีกครั้ง

๔. นักเรียนร่วมกันอภิปรายความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน โดยแบ่งนักเรียนเป็นแถว แถวที่หนึ่งภาษาพูด แถวที่สองภาษาเขียน แล้วให้นักเรียนที่เป็นแถวภาษาพูดคิดคำขึ้น และให้เพื่อนที่อยู่ในแถวภาษาเขียนแก้ภาษาพูดให้เป็นภาษาเขียนที่ถูกต้อง สลับกันภาษาพูดแก้เป็นภาษาเขียน และภาษาเขียนปรับเป็นภาษาพูด โดยคำที่คิดขึ้นในแต่ละแถวนั้นห้ามซ้ำกัน

๕. ครูตรวจสอบความถูกต้องในการแก้และปรับภาษาของนักเรียน

๖. นักเรียนทำใบงาน ๓ เรื่อง ภาษาพูดและภาษาเขียน เมื่อทำเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนเปลี่ยนใบงานกันตรวจ จากนั้นร่วมกันเฉลยใบงาน พร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจได้ชัดเจน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบดังนี้

- นักเรียนสามารถนำความรู้ต่างๆ ที่ได้รับจากเรื่องระดับของภาษา ไปใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างไรบ้าง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ใบความรู้ เรื่อง ระดับภาษา

๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ระดับภาษา

๔. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความแตกต่างของภาษา

๕. ใบงานที่ ๓ เรื่อง ภาษาพูดและภาษาเขียน

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายวิธีการปรับภาษาพูดเป็นภาษาเขียนได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๑๕ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

๒. วิเคราะห์ความแตกต่างภาษาพูดและภาษาเขียนได้	การทำงาน	แบบบันทึกคะแนนการทำงาน	
---	----------	------------------------	--

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

นายปฎิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

...../...../.....

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ระดับภาษา	
เรื่อง ระดับของภาษา	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ระดับของภาษา

ระดับภาษา หมายถึง การใช้ภาษาที่ขึ้นอยู่กับกาลเทศะ สถานการณ์ สภาวะแวดล้อม และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งอาจแบ่งภาษาเป็นระดับต่าง ๆ ได้หลายลักษณะ เช่น (ภาษาระดับที่เป็นแบบแผนและไม่เป็นแบบแผน),(ภาษาระดับพิธีการ ระดับกึ่งพิธีการ ระดับไม่เป็นทางการ) ลักษณะสำคัญของภาษาเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑. **ระดับพิธีการ** ใช้สื่อสารกันในที่ประชุมที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการ ได้แก่ การประชุมรัฐสภา การกล่าวถวายพร การกล่าวต้อนรับ การกล่าวรายงานในพิธีมอบปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร การกล่าวสดุดีหรือการกล่าวเพื่อจรรโลงใจให้ประจักษ์ในคุณความดี การกล่าวปิดพิธี เป็นต้น ผู้ส่งสารระดับนี้มักเป็นคนสำคัญสำคัญหรือมีตำแหน่งสูง ผู้รับสารมักอยู่ในวงการเดียวกันหรือเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ สัมพันธภาพระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารมีต่อกันอย่างเป็นทางการ ส่วนใหญ่ผู้ส่งสารเป็นผู้กล่าวฝ่ายเดียว ไม่มีการโต้ตอบ ผู้กล่าวมักต้องเตรียมบทหรือวาทีพนธ์มาล่วงหน้า และมักนำเสนอด้วยการอ่านต่อหน้าในที่ประชุม

๒. **ภาษาระดับทางการ** ใช้บรรยายหรืออภิปรายอย่างเป็นทางการในที่ประชุมหรือใช้ในการเขียนข้อความที่ปรากฏต่อสาธารณชนอย่างเป็นทางการ หนังสือที่ใช้ติดต่อกับทางราชการหรือในวงธุรกิจ ผู้ส่งสารและผู้รับสารมักเป็นบุคคลในวงอาชีพเดียวกัน ภาษาระดับนี้เป็นการสื่อสารให้ได้ผลตามจุดประสงค์โดยยึดหลักประหยัดคำและเวลาให้มากที่สุด

๓. **ภาษาระดับกึ่งทางการ** คล้ายกับภาษาระดับทางการ แต่ลดความเป็นงานเป็นการลงบ้าง เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารซึ่งเป็นบุคคลในกลุ่มเดียวกัน มีการโต้แย้งหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นระยะ ๆ มักใช้ในการประชุมกลุ่มหรือการอภิปรายกลุ่ม การบรรยายในชั้นเรียน ข่าว บทความในหนังสือพิมพ์ เนื้อหามักเป็นความรู้ทั่วไป ในการดำเนินชีวิตประจำวัน กิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการปรึกษาหารือร่วมกัน

๔. **ภาษาระดับไม่เป็นทางการ** ภาษาระดับนี้มักใช้ในการสนทนาโต้ตอบระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคลไม่เกิน ๔-๕ คนในสถานที่และกาลเทศะที่ไม่ใช้ส่วนตัว อาจจะเป็นบุคคลที่คุ้นเคยกัน การเขียนจดหมายระหว่างเพื่อน การรายงานข่าวและการเสนอบทความในหนังสือพิมพ์ โดยทั่วไปจะใช้ถ้อยคำสำนวนที่ทำให้

รู้สึกคุ้นเคยกันมากกว่าภาษาระดับทางการหรือภาษาที่ใช้กันเฉพาะกลุ่ม เนื้อหาเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป ในการดำเนินชีวิตประจำวัน กิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการปรึกษาหารือหรือร่วมกัน

๕. ภาษาระดับกันเอง ภาษาระดับนี้มักใช้กันในครอบครัวหรือระหว่างเพื่อนสนิท สถานที่ใช้มักเป็นพื้นที่ส่วนตัว เนื้อหาของสารไม่มีขอบเขตจำกัด มักใช้ในการพูดจากัน ไม่นิยมบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรยกเว้นนวนิยายหรือเรื่องสั้นบางตอนที่ต้องการความเป็นจริง (การแบ่งภาษาดังที่กล่าวมาแล้วมิได้หมายความว่าแบ่งกันอย่างเด็ดขาด ภาษาระดับหนึ่งอาจเหลื่อมล้ำกับอีกระดับหนึ่งก็ได้)

ข้อควรสังเกตเกี่ยวกับความลดหลั่นตามระดับภาษา

๑. ภาษาที่ใช้ในระดับพิธีการ ระดับทางการและระดับกึ่งทางการ คำสรรพนามที่ใช้แทนตนเอง (สรรพนามบุรุษที่ ๑) มักใช้ กระผม ผม ดิฉัน ข้าพเจ้า คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้รับสาร (สรรพนามบุรุษที่ ๒) มักจะใช้ ท่าน ท่านทั้งหลาย ส่วนภาษาระดับที่ไม่เป็นทางการและระดับกันเอง ผู้ส่งสารจะใช้สรรพนาม ผม ฉัน ดิฉัน กัน เรา หนู ฯลฯ หรืออาจใช้คำนามแทน เช่น นิด ครู หมอ แม่ พ่อ พี่ ป้า ฯลฯ

๒. คำนาม คำนามหลายคำเราใช้เฉพาะในภาษาระดับกึ่งทางการ ระดับไม่เป็นทางการและระดับกันเองเท่านั้น หากนำไปใช้เป็นภาษาระดับทางการจะต่างกันออกไป เช่น โรงจำนำ>สถานธนาณูเคราะห์ โรงพัก>สถานีตำรวจ หมู>สุกร ควาย>กระบือ รถเมล์>รถประจำทาง หมา>สุนัข เป็นต้น

๓. คำกริยา คำกริยาที่แสดงระดับภาษาต่างๆอย่างเห็นได้ชัด เช่น ตาย อาจใช้ ถึงแก่กรรม เสีย ล้ม กิน อาจใช้ รับประทาน บริโภค

๔. คำวิเศษณ์ บางคำใช้คำขยายกริยา มักใช้ในระดับภาษาไม่เป็นทางการและระดับกันเองหรืออาจใช้ในภาระดับกึ่งราชการก็ได้ คำวิเศษณ์เหล่านี้มักเป็นมักเป็นคำบอกลักษณะหรือแสดงความรู้สึก เช่น เปรี๊ยะจืด เย็นเจี๊ยะ วังเต็มเหยียด ฟาดเต็มเหนี่ยว เยอะแยะ ภาษาระดับทางการขึ้นมิใช่บ้าง เช่น เป็นอันมาก มาก

.....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ระดับภาษา	
เรื่อง ระดับของภาษา	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ระดับภาษา หมายถึง

.....

.....

.....

๒. ภาษาแบ่งออกเป็นกี่ระดับ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

๓. จงอธิบายลักษณะของภาษาระดับพิธีการมาพอสังเขป

.....

.....

.....

๔. จงอธิบายลักษณะของภาษาระดับทางการมาพอสังเขป

.....

.....

.....

๕. จงอธิบายลักษณะของภาษาระดับกันเองมาพอสังเขป

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง ระดับภาษา	
เรื่อง ระดับของภาษา	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ระดับภาษา หมายถึง

การใช้ภาษาที่ขึ้นอยู่กับกาลเทศะ สถานการณ์ สภาวะแวดล้อม และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งอาจแบ่งภาษาเป็นระดับต่างๆ ได้หลายลักษณะ เช่น (ภาษาระดับที่เป็นแบบแผนและไม่เป็นแบบแผน),(ภาษาระดับพิธีการ ระดับกึ่งพิธีการ ระดับไม่เป็นทางการ)

๒. ภาษาแบ่งออกเป็นกี่ระดับ อะไรบ้าง

มี ๕ ระดับ

๑. ภาษาระดับที่เป็นแบบแผน

๒. ไม่เป็นแบบแผน

๓. ภาษาระดับพิธีการ

๔. ระดับกึ่งพิธีการ

๕. ระดับไม่เป็นทางการ

๓. จงอธิบายลักษณะของภาษาระดับพิธีการมาพอสังเขป

ใช้สื่อสารกันในที่ประชุมที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการ ได้แก่ การประชุมรัฐสภา การกล่าวอวยพร การกล่าวต้อนรับ การกล่าวรายงานในพิธีมอบปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร ฯลฯ

๔. จงอธิบายลักษณะของภาษาระดับทางการมาพอสังเขป

ใช้บรรยายหรืออธิบายอย่างเป็นทางการในที่ประชุม หรือใช้ในการเขียนข้อความที่ปรากฏต่อสาธารณชนอย่างเป็นทางการ ฯลฯ

๕. จงอธิบายลักษณะของภาษาระดับกันเองมาพอสังเขป

ภาษาระดับนี้มักใช้กันในครอบครัวหรือระหว่างเพื่อนสนิท สถานที่ใช้มักเป็นพื้นที่ส่วนตัว เนื้อหาของสารไม่มีขอบเขตจำกัด มักใช้ในการพูดจากัน ไม่นิยมบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรยกเว้น นวนิยายหรือเรื่องสั้นบางตอนที่ต้องการความเป็นจริง

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความแตกต่างของภาษา	
เรื่อง ระดับของภาษา	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำที่เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนลงในตารางให้ถูกต้อง

ภาษาพูด	ภาษาเขียน
๑.	๑. รับประทาน
๒. หมา	๒.
๓. บวชพระ	๓.
๔.	๔. บัตรชมภาพยนตร์
๕.	๕. ศรีษะ
๖. เยอะแยะ	๖.
๗. เป็นยังงี้	๗.
๘.	๘. โทรศัพท์
๙. กินน้ำ	๙
๑๐. จริงดี	๑๐.
๑๑. บ้านนอก	๑๑.
๑๒.	๑๒. ทันตแพทย์
๑๓.	๑๓. เร็ว
๑๔.	๑๔. โทรศัพท์เคลื่อนที่
๑๕. สุดยอด	๑๕.

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง ความแตกต่างของภาษา	
เรื่อง ระดับของภาษา	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำที่เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนลงในตารางให้ถูกต้อง

ภาษาพูด	ภาษาเขียน
๑. กิน	๑. รับประทาน
๒. หมา	๒. สุนัข
๓. บวชพระ	๓. อุปสมบท
๔. ตัวหนัง	๔. บัตรชมภาพยนตร์
๕. หัว	๕. ศรีษะ
๖. เยอะแยะ	๖. มากมาย
๗. เป็นยังไง	๗. เป็นอย่างไร
๘. ทวี	๘. โทรศัพท์
๙. กินน้ำ	๙. ดื่มน้ำ
๑๐. จริงดิ	๑๐. จริงหรือ
๑๑. บ้านนอก	๑๑. ต่างจังหวัด
๑๒. หมอฟัน	๑๒. ทันตแพทย์
๑๓. ชิง	๑๓. เร็ว
๑๔. โทรศัพท์มือถือ	๑๔. โทรศัพท์เคลื่อนที่
๑๕. สุดยอด	๑๕. ดีมาก

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ภาษาพูดและภาษาเขียน	
เรื่อง ระดับของภาษา	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แนะ ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าควรจัดเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนในระดับใด

๑. คิดดูเถอะ ถ้าชาวบ้านชาวเมืองเขาเดือดร้อน คุณจะสบายอยู่คนเดียวได้อย่างไร

.....

๒. อย่างนี้มันต้องทฤษฎีอืหนะ แปปมาต้องซัดตุมตอบไป

.....

๓. การกระจายอำนาจออกสู่ท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนได้เรียนรู้การใช้สิทธิ และการทำหน้าที่ของตน และเท่ากับได้เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย

.....

๔. ไงพวก ตอนนี้อ่าชะละซี่ อย่ากอบโกยจนพุงแตกนะ

.....

๕. คุณจะทำงานนี้ให้สำเร็จแต่ลำพังคนเดียวได้อย่างไร

.....

๖. เราขอเชิญชวนคนหนุ่มคนสาวที่มีบุคลิกดี และรักความก้าวหน้ามาร่วมงานกับเรา

.....

๗. สุดาเพื่อนรัก ปิดเทอมนี้คุณแม่จะพาฉันไปเที่ยวระยอง ฉันหวังว่าเราคงได้พบกัน

.....

๘. คุณนิตเป็นผู้จัดการไร้คนใหม่ใช้ไหมคะ

.....

๙. ขอขอบคุณกรมศิลปากรที่มองเห็นคุณค่า และสนับสนุนศิลปกรรมร่วมสมัยของไทยและยังอนุญาตให้นักเรียนเข้าชม

.....

๑๐. คุณมาลินีครับ รู้จักกับคุณสุพรรณษาหน่อย คุณสุพรรณษากำลังจะย้ายบริษัทโนเคมาอยู่กับเราเร็ว ๆ นี้

.....

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ภาษาพูดและภาษาเขียน	
เรื่อง ระดับของภาษา	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แนะ ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าควรจัดเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนในระดับใด

๑. คิดดูเถอะ ถ้าชาวบ้านชาวเมืองเขาเดือดร้อน คุณจะสบายอยู่คนเดียวได้อย่างไร

ภาษาพูด ระดับกันเอง

๒. อย่างนั้นมันต้องทิสูทิวินะ แปปมาต้องซัดตูมตอบไป

ภาษาพูด ระดับกันเอง

๓. การกระจายอำนาจออกสู่ท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนได้เรียนรู้การใช้สิทธิ และการทำหน้าที่ของตน และเท่ากับได้เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย

ภาษาเขียน ระดับทางการ

๔. ไงพวก ตอนนี้อ่าซำละซี อย่ากอบโกยจนพุงแตกนะ

ภาษาพูด ระดับกันเอง

๕. คุณจะทำงานนี้ให้สำเร็จแต่ลำพังคนเดียวได้อย่างไร

ภาษาพูด ระดับทางการ

๖. เราขอเชิญชวนคนหนุ่มคนสาวที่มีบุคลิกดี และรักความก้าวหน้ามาร่วมงานกับเรา

ภาษาเขียน ระดับไม่เป็นทางการ

๗. สุดาเพื่อนรัก ปิดเทอมนี้คุณแม่จะพาฉันไปเที่ยวระยอง ฉันหวังว่าเราคงได้พบกัน

ภาษาเขียน ระดับไม่เป็นทางการ

๘. คุณนิตเป็นผู้จัดการไร่นาใหม่ใช่ไหมคะ

ภาษาพูด ระดับกึ่งทางการ

๙. ขอขอบคุณกรมศิลปากรที่มองเห็นคุณค่า และสนับสนุนศิลปกรรมร่วมสมัยของไทย
และยังอนุญาตให้นักเรียนเข้าชม

ภาษาเขียน ระดับทางการ

๑๐. คุณมาลินีครับ รู้จักกับคุณสุพรรณษาหน่อย คุณสุพรรณษากำลังจะย้ายบริษัทโนเคมาอยู่กับเรา
เร็วๆ นี้

ภาษาพูด ระดับกึ่งทางการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความเข้มแข็งของทหารกล้า

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๓ เรื่อง สรุปเนื้อหาวรรณกรรมและวรรณคดีที่อ่าน

เวลา ๔ ชั่วโมง

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

สาระการเรียนรู้

วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์

สาระสำคัญ

การศึกษาวรรณคดีเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์เรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา จะต้องสรุปเนื้อหาของเรื่อง

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ม.๑/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

- อธิบายความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้
- สรุปเนื้อหาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสาได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร

ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่าง ๆ ที่

ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณกรรมและวรรณคดีที่อ่าน ให้นักเรียนศึกษาใช้เวลาในการศึกษา ๑๐ นาที

๔. ครูนำวรรณคดีเรื่อง ราชาริราชน ตอน สมิงพระรามอาสาตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรื่องที่จะอ่าน เช่น

- อาสา หมายความว่าอย่างไร
- สมิงพระรามคือใคร
- การที่จะอาสาทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ผู้อาสาจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

๕. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน ตามความสมัครใจ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราชน ตอน สมิงพระรามอาสา จากหนังสือเรียน

๖. ครูกำหนดประเด็นในการศึกษาความรู้และปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

- รวบรวมคำศัพท์ยาก และหาความหมาย จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.

๒๕๕๒

- รวบรวมสำนวน อุปมาโวหาร และอธิบายความหมาย

๗. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันหาความหมายของคำศัพท์และสำนวน อุปมาโวหาร โดยกลุ่มที่ทำเสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกคำศัพท์ที่สนใจมาวาดภาพประกอบ เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านเนื้อเรื่องมากขึ้น

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้ (นักเรียนคิดว่าการนำเรื่องของต่างชาติมาแปลเป็นภาษาไทย เป็นผลดีหรือผลเสียต่อวรรณกรรมไทยอย่างไร)

๙. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณกรรมและวรรณคดีที่อ่าน ให้นักเรียนทำเป็นการทำงาน

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ครูกำหนด

๓. ครูเฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณกรรมและวรรณคดีที่อ่าน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การสรุปเนื้อหา ตอน สมิงพระรามอาสา โดยให้นักเรียนตอบคำถามด้วยภาษาของตนเอง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน

๕. นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านตอนที่กลุ่มรับผิดชอบมาถ่ายทอดเป็นรูปภาพและเขียนอธิบายสั้นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน

๖. ครูนำตัวอย่างบัตรคำจากวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา มาแสดงให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนต่อบัตรคำให้เป็นประโยค พร้อมอธิบายความหมายของประโยค

๗. ครูแจกบัตรคำจากวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา ในตอนที่นักเรียนแต่ละกลุ่มรับผิดชอบ กลุ่มละ ๒๐ คำ

๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำบัตรคำที่ครูแจกให้มาต่อเป็นประโยค เสร็จแล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของประโยคและความหมาย เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิดและแก้ปัญหาเองได้

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำใบงานที่ ๒ เรื่อง การสรุปเนื้อหา ตอน สมิงพระรามอาสา ส่งครูตรวจ

๑๐. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนหาคำตอบเพื่อสรุปบทเรียน ดังนี้

- เรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา มีลักษณะเด่นอย่างไร
- เรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา แต่งด้วยโวหารประเภทใด

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่

ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนร่วมกันทบทวนวรรณคดีเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา
๔. ครูกำหนดประเด็นปัญหาในการศึกษาวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา คือนำเสนอการนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
๕. นักเรียนวิเคราะห์ความรู้และข้อคิดจากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา
๖. นักเรียนจัดระบบความคิด ตั้งสมมุติฐานเพื่ออธิบายความรู้และข้อคิดจากวรรณคดีเรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา เพื่อใช้ในการแก้ประเด็นปัญหา คือ การนำเสนอการนำความรู้ และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน
๗. นักเรียนทบทวนความคิด และทำความเข้าใจปัญหานั้นๆ ให้ชัดเจน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน เรื่อง การนำเสนอการนำความรู้ และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ชั่วโมงที่ ๔

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่

ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้และข้อคิดที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา

๔. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๕. นักเรียนทำนายหรือพยากรณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นว่าเมื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้วผลเป็นอย่างไร และแก้ไขอย่างไร

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องราชาริราช ตอนสมิงพระรามอาสา

๗. ครูมอบหมายใบงานที่ ๓ เรื่อง การสรุปความรู้และข้อคิดจากวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา เป็นการบ้าน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ใบความรู้ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณกรรมและวรรณคดีที่อ่าน

๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง สรุปเนื้อหาวรรณกรรมและวรรณคดีที่อ่าน

๔. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การสรุปเนื้อหา

๕. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสรุปความรู้และข้อคิดจากวรรณคดี

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายความรู้และ ข้อคิดจากการอ่านเพื่อ ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน
๒. สรุปเนื้อหาวรรณคดี เรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสาได้	การทำใบงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	ได้ระดับดีขึ้นไป ถือว่าผ่าน

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

๑.ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

๒.ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓.แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

...../...../.....

ภาคผนวก

ใบความรู้ เรื่อง การสรุปเนื้อหา	
เรื่อง สรุปเนื้อหาวรรณกรรมและวรรณคดีที่อ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การสรุปเนื้อหา

ความหมายของการสรุปเนื้อหา

การสรุป คือ การหยิบยกเอาความคิดหลักหรือประเด็นที่สำคัญของเรื่องมากล่าวย้ำให้เด่นชัด โดยใช้ประโยคสั้นๆแล้วเรียบเรียงให้เป็นระเบียบ

วิธีสรุปตามลำดับขั้น

๑. ขั้น อ่าน ฟัง และดู

- อ่าน ฟังและดูให้เข้าใจอย่างน้อย ๒ เที่ยว เพื่อให้ได้แนวคิดที่สำคัญ

๒. ขั้นคิด

- คิดเป็นคำถามว่าอะไรเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
- คิดต่อไปว่าจุดสำคัญของเรื่องมีความสัมพันธ์กับสิ่งใดบ้าง จดสิ่งนั้นๆ ไว้เป็นข้อความสั้นๆ
- คิดวิธีที่จะเขียนสรุปความให้กะทัดรัดและชัดเจน

๓. ขั้นเขียน

- เขียนร่างข้อความสั้นๆที่จดไว้
- จัดกลาและตกแต่งร่างข้อความที่สรุปให้เป็นภาษาที่ดีสื่อความหมายได้แจ่มแจ้งชัดเจน

ตัวอย่างการสรุปความ

เรื่อง เราคือบทเรียนของเด็ก

การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญของชีวิต ทุกคนเกิดมาจะโง่ จะฉลาด จะดีจะชั่วขึ้นอยู่กับการศึกษา พ่อแม่ทุกคนปรารถนาจะให้บุตรหลานของตนเป็นคนดี จนถึงกับยอมทนลำบากตรากตรำทำงานหาทรัพย์สินเงินทองมาเป็นค่าใช้จ่าย เพื่อการศึกษาของบุตรหลาน นับว่าเป็นหน้าที่และสิ่งที่ควรได้รับการยกย่องในการเสียสละนั้น แต่ยังมีสิ่งที่มีคุณค่าที่สุดในชีวิตเด็กก็คือบทเรียนอันเป็นจริยศึกษาซึ่งเกิดจากการปฏิบัติตัวของพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กนั้นคือการประพฤติปฏิบัติดีงาม เพราะสิ่งที่เด็กได้ยินได้ฟังได้รู้ได้เห็นจากพ่อแม่ผู้ปกครองของตน เช่นการพูดจาไพเราะ การงานเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นบทเรียนอย่างสำคัญที่จะซึมซับเข้าไปในจิตใจของเด็กดียิ่งกว่าหนังสือบทเรียนอื่นๆ นั้นเป็นการให้การศึกษาที่มีค่ายิ่งเป็นการปลูกสร้างนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ถ้าพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นคนดี มีนิสัยดี

เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตา มีความยุติธรรม มีความรัก ความสามัคคี ในครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ดีก็
จะทำให้เด็กเอาอย่างในทางดีเป็นคนดีของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง สมความปรารถนาทุกประการ ถ้า
ปรารถนาดีหวังดีต่อบุตรหลานอย่าเพียงแต่จะให้ทุนการศึกษา อย่างเดียว ต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี
เป็นบทเรียนที่มีค่าของบุตรหลานด้วย แล้วความปรารถนาของเรา ก็จะสมหวัง

จาก “แสงธรรม” ของมูลนิธิ ก.ศ.ม.

การสรุปความ

๑. ขั้นอ่าน ฟัง และ คิดจับแนวคิดได้ดังนี้

“พ่อแม่หาเงินทองมาให้ลูกเรียนอย่างเดียวยังไม่พอ ต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกด้วยจึงจะนับว่าได้
ให้การศึกษาที่ถูกต้องแก่ลูก”

๒. ขั้นเขียน

๒.๑ ข้อความที่จดไว้ช่วยจำ

“การศึกษาเรื่องสำคัญ – คนจะดีจะชั่ว โง่ ฉลาดเพราะการศึกษา พ่อแม่หาเงินมาให้ลูกเรียน
เสียสละควรรยก่องสิ่งที่มีค่าต่อเด็ก – บทเรียนจริยศึกษา คุณธรรม การปฏิบัติตนดีงามเป็นตัวอย่าง ที่ดี
รักลูกต้องทำให้เป็นตัวอย่างที่ดีด้วย”

๒.๒ ข้อความที่สรุปแล้ว

“การศึกษามีความสำคัญต่อชีวิตเด็ก เพราะสามารถทำให้เด็กฉลาดและเป็นคนดีได้พ่อแม่ ที่รัก
ลูกอยากให้ลูกเป็นคนดีนั้นไม่ควรจะพอใจเพียงการทำหน้าที่หาเงินมาให้ลูกเรียนเท่านั้น แต่ควร
คำนึงถึงบทเรียนจริยศึกษาอันมีคุณค่ายิ่งต่อชีวิตของเด็ก อันได้แก่การที่พ่อแม่เป็นผู้มีคุณธรรมและปฏิบัติ
ตนเป็นแบบอย่างในทางที่ดีงามแก่ลูกด้วย”

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การสรุปเนื้อหา	
เรื่อง สรุปเนื้อหาวรรณกรรมและวรรณคดีที่อ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตอนที่กลุ่มรับผิดชอบ แล้วปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด

๑. สรุปเรื่องย่อตอนที่อ่าน

.....

.....

.....

.....

๒. สรุปความรู้และความคิดจากตอนที่อ่าน

.....

.....

.....

๓. อธิบายตัวละครที่มีพฤติกรรมที่น่าตำหนิมากที่สุดในตอนที่อ่าน

.....

.....

.....

๔. อธิบายตัวละครที่มีพฤติกรรมที่น่ายกย่องมากที่สุดในตอนที่อ่าน

.....

.....

.....

๕. บอกวิธีปฏิบัติในการศึกษาเนื้อเรื่องตอนที่อ่านเพื่อให้ได้ผลดีที่สุด

.....

.....

.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่ ๒	
เรื่อง การสรุปความรู้และข้อคิดจากวรรณคดี	
เรื่อง สรุปเนื้อหาวรรณกรรมและวรรณคดีที่อ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากวรรณคดี เรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา

๑. จงบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดี เรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา (๕ ข้อ)

.....

.....

.....

.....

.....

๒. จงบอกข้อคิดที่ได้รับจากวรรณคดี เรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา (๕ ข้อ)

.....

.....

.....

.....

.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน

แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

- ๑๘ – ๒๐ ดีมาก
- ๑๔ – ๑๗ ดี
- ๑๐ – ๑๓ พอใช้
- ๐ – ๙ ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความเข้มแข็งของทหารกล้า

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๔ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย

เวลา ๔ ชั่วโมง

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

สาระการเรียนรู้

การสร้างคำในภาษาไทย

สาระสำคัญ

ภาษาไทยมีการสร้างคำใหม่ ๆ ขึ้นมาตลอดเวลา การสร้างคำนี้ทำให้มีคำประสม คำซ้อน และคำซ้ำใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น ส่วนคำพ้องต้องคำนึงถึงบริบทของการใช้ เพราะเมื่อใดที่มีคำมีรูปเขียน เสียง หรือความหมายของคำเหมือนกัน บริบทจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าคำนั้นจะอ่านออกเสียงหรือมีความหมายแบบใด

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๒ สร้างคำในภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. อธิบายวิธีการสร้างคำในภาษาไทยได้
๒. บอกวิธีการสร้างคำประสม คำซ้อน และคำซ้ำได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร

ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ

ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำประสม ให้นักเรียนศึกษา ให้เวลา ๑๐ นาที

๔. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างคำประสมที่นักเรียนแต่ละคนรู้จัก คนละ ๑ คำ

พร้อมบอกความหมายและบริบทการใช้ของคำพอสั่งเขป

๕. ครูนำของใช้หรือของเล่นจำนวน ๑๐ ชิ้น เป็นสิ่งของที่นักเรียนรู้จักแต่จะให้ตั้งชื่อใหม่

และของที่อาจไม่สามารถกำหนดชื่อเรียกได้ เช่น ของเล่นโบราณบางชิ้น มาให้นักเรียนดู

และให้นักเรียนตั้งชื่อว่าจะเรียกสิ่งของเหล่านี้ว่าอะไร จากนั้นครูสุ่มเรียกนักเรียนจำนวน ๑๐ คน

ถามว่าสิ่งของ ๑๐ ชิ้น นักเรียนเรียกว่าอะไรบ้าง ทำไมจึงเรียกของสิ่งนั้นว่าอย่างนั้น

แล้วมีวิธีการตั้งชื่อเรียกสิ่งของเหล่านี้ได้อย่างไร เมื่อนักเรียนตอบครบทั้ง ๑๐ คนแล้ว

ครูสรุปวิธีการนำคำมาประกอบกันเพื่อใช้เรียกสิ่งของ ๑๐ ชิ้นนั้น เพื่อสรุปถึงวิธีการสร้างคำในภาษาไทย

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๕. ครูมอบหมายให้นักเรียนรวบรวมคำประสมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ๕ คำ พร้อมแต่งประโยค

โดยกำหนดส่งชั่วโมงต่อไป

๖. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ให้นักเรียนทำเป็นการบ้าน

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ

ที่ครูกำหนด

๓. ครูเฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. ครูแจกใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำซ้อน ให้นักเรียนศึกษา ให้เวลา ๑๐ นาที
๔. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง คำซ้อน จากใบความรู้ที่ ๒ ว่ามีลักษณะและมีวิธีการสร้างคำได้อย่างไร
๕. ครูอธิบายเรื่องคำซ้อนและเรียกนักเรียนทีละคนให้ยกตัวอย่างคำซ้อนโดยไม่ให้นักเรียน

ยกตัวอย่างคำซ้ำกัน ครูกำหนดวงคำศัพท์เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนนึกคำศัพท์ได้ง่ายมากขึ้น เช่น

วงคำศัพท์เครื่องเขียน อาหารการกิน สื่อโฆษณา รายการโทรทัศน์ เป็นต้น

ครูอาจแนะแนวทางให้นักเรียนคิดคำใหม่ขึ้นมาเองก็ได้

นั้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนเข้าใจเนื้อหาของคำซ้อนแล้ว

๖. ครูยกตัวอย่างข้อความที่มีคำซ้อนปรากฏอยู่แล้วถามนักเรียนว่าข้อความที่กล่าวมามีคำซ้อนปรากฏอยู่ที่คำ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา เรื่องคำซ้อน
๙. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง คำที่มีมาตราตัวสะกดต่างจากพวก ให้นักเรียนทำการบ้าน

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่าง ๆ

ที่ครูกำหนด

๓. ครูเฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง คำที่มีมาตราตัวสะกดต่างจากพวก

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. ครูแจกใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำซ้อน ให้นักเรียนศึกษา ให้เวลา ๑๐ นาที

๕. ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนคำที่รวบรวมมาลงในบัตรบันทึกคำ โดยเขียนบัตรละ ๑ คำ เท่านั้น

๖. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน ตามความสมัครใจ เพื่อเล่น เกมจับคู่ให้ฉัน

เป็นเกมทายชนิดของคำ (จับเวลา) มีวิธีการเล่น ดังนี้

๑) ครูรวบรวมบัตรบันทึกคำของนักเรียนแต่ละคน แล้วคัดคำที่ซ้ำออก รอบหนึ่งมี ๒๐

คำ

๒) เกมจะแข่งทีละ ๒ กลุ่ม ครูแจกกระดาษให้แต่ละกลุ่มที่แข่งขันกัน

๓) ให้เพื่อนในกลุ่มถือคนละ ๑ แผ่น ให้นักเรียนอีกคนหนึ่งชูบัตรคำขึ้น

และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มชูกระดาษว่าคำนั้นตรงกับคำชนิดใด กลุ่มใดตอบถูกและตอบก่อนได้ ๓ คะแนน

ถ้าตอบซ้ำได้ ๑ คะแนน ตอบผิดได้ ๐ คะแนน กลุ่มใดได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ชนะ

ถ้ามีกลุ่มที่ได้คะแนนเท่ากัน ต้องมีการแข่งอีกเพื่อหาผู้ชนะ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูสรุปการเล่นเกมจับคู่ให้ฉัน ครูถามนักเรียนเพื่อแยกชนิดของคำให้ถูกต้อง

พร้อมทั้งให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น (ครูเฉลยและอธิบายคำที่นักเรียนตอบผิด)

๘. ครูแจกใบงานที่ ๓ เรื่อง คำประสม ให้นักเรียนทำการบ้าน

ชั่วโมงที่ ๔

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่าง ๆ

ที่ครูกำหนด

๓. ครูเฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง คำประสม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอคำที่ตนเองรวบรวมมาและให้เพื่อนในชั้นเรียนจดบันทึก

๕. ให้นักเรียนจดคำที่เพื่อนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปว่าการสร้างคำแต่ละชนิดนั้นคำประสม คำซ้อน คำซ้ำ ชนิดใดที่นักเรียนสามารถรวบรวมได้มากที่สุด และภาษาต่างประเทศภาษาใดที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างคำมากที่สุด ตัวอย่างคำ งานมัลติมีเดีย ฟองเบียร์ ซุปหัวหอม เคเบิลไอแก้ว ห้องคาราโอเกะ

๖. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำคำที่นักเรียนบันทึกเตรียมแต่งคำให้เป็นเรื่อง โดยครูเป็นผู้กำหนดลำดับที่ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มแรกเป็นกลุ่มเริ่มเรื่อง

(ความยาวประมาณ ๓ บรรทัด) เมื่อนักเรียนกลุ่มแรกแต่งเสร็จ นักเรียนกลุ่มต่อมาก็แต่งเรื่องต่อไปเรื่อยๆ จนครบทุกกลุ่ม เพื่อให้เห็นการสร้างคำในภาษาไทยที่ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสื่อสาร

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย
๘. ครูแจกใบงานที่ ๔ เรื่อง คำหรรษา ให้นักเรียนทำเป็นการบ้าน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนวิธิภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำประสม
๓. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำซ้อน
๔. ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำซ้ำ
๕. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย
๖. ใบงานที่ ๒ เรื่อง คำที่มีมาตราตัวสะกดต่างจากพวก
๗. ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำประสม
๘. ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำหรรษา

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายวิธีการสร้างคำใน ภาษาไทยได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๑๐ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน
๒. บอกวิธีการสร้างคำประ สม คำซ้อน และคำซ้ำได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๑๐ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

...../...../.....

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำประสม	
เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำประสม

คำประสม คือ คำที่เกิดจากการนำคำมูลตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป และมีความหมายต่างกันมาประสมกันเป็นคำใหม่คำมูลที่นำมาประสมกันอาจเป็นคำนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ และบุพบท

นาม+นาม หัวใจ
นาม+กริยา บ้านเช่า
นาม+สรรพนาม เพื่อนฝูง
นาม+วิเศษณ์ น้ำแข็ง
นาม + บุพบท คนนอก
วิเศษณ์+กริยา ต้อตึง
วิเศษณ์ +วิเศษณ์ หวานเย็น

หน้าที่ของคำประสม

๑. ทำหน้าที่เป็นนาม, สรรพนาม เช่น พ่อครัว พ่อบ้าน แม่พระ ลูกเสือ น้ำตก ช่างไม้ ชาวบ้าน เครื่องบิน หัวใจ นักการเมือง หมอตำแย ของเหลว
๒. ทำหน้าที่เป็นกริยา เช่น เสียเปรียบ กินแรง กินนอกกินใน อ่อนใจ ดีใจ เล่นตัว วางตัว ออกหน้า หักหน้า ลองดี ไปดี
๓. ทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์ เช่น กินขาด ใจร้าย ใจเพชร ใจร้อน หลายใจ คอแข็ง
๔. ใช้ในเชิงเปรียบเทียบ เช่น - กัมหน้า หมายถึง จำหนั กะด่ำ หมายถึง คนที่ทำอะไรผิดจากผู้อื่นในกลุ่ม ถ่านไฟเก่า หมายถึง หญิงชายที่เลิกร้าง ไก่อ่อน หมายถึง ยังไม่ชำนาญ นกต้อ หมายถึง คนที่ติดต่อหรือชักจูงผู้อื่นให้หลงเชื่อ

การสร้างคำประสม

๑. สร้างจากคำไทยทุกคำ เช่น แม่น้ำ ที่ราบ ลูกช้าง หมดตัว กินที่ แม่นาย
๒. สร้างจากคำไทยกับคำภาษาต่างประเทศ เช่น เผด็จการ นายตรวจ ของโปรด
๓. สร้างจากคำภาษาต่างประเทศทั้งหมด เช่น รถเมล์ รถบัส รถแก่ง ก็จะมีลักษณะ

๔. สร้างคำเลียนแบบคำสมาส แต่ปนกับคำไทย เช่น ผลไม้ คุณค่า พระอู่ เทพเจ้า พระที่นั่ง
ทุนทรัพย์

ลักษณะของคำประสม

๑. คำประสมที่นำคำมูลที่มีเนื้อความต่างๆ มาประสมกัน แล้วได้ใจความเป็นอีกอย่างหนึ่ง เช่น
“หาง” หมายถึง ส่วนท้ายของสัตว์ กับ “เสือ” หมายถึง สัตว์ชนิดหนึ่ง รวมกันเป็นคำประสมว่า
“หางเสือ” แปลว่า เครื่องถือท้ายเรือ และคำอื่นๆ เช่น ลูกน้ำ แม่น้ำ แสงอาทิตย์ (งู) เป็นต้น
คำเหล่านี้มีความหมายต่างกับคำมูลเดิมทั้งนั้น คำประสมพวกนี้ถึงแม้ว่ามีใจความแปลกออกไปจาก
คำมูลเดิมก็ดี แต่ก็ต้องอาศัยเค้าความหมายของคำมูลเดิมเป็นหลักเหมือนกัน
ถ้าเป็นคำที่ไม่มีเค้าความเนื่องจากคำมูลเลย

แต่เพื่อออกมาแยกออกเป็นคำมูลได้นับว่าเป็นคำประสมจะนับเป็นคำมูล

๒. คำประสมที่เอาคำมูลหลายคำซึ่งทุกๆ คำก็มีเนื้อความคงที่
แต่เมื่อเอามารวมกันเข้าเป็นคำเดียวก็มีเนื้อความผิดจากรูปเดิมไป ซึ่งถ้าแยกออกเป็นคำๆ
แล้วจะไม่ได้ความดังที่ประสมกัน อยู่ นั่นเลย

๓. คำประสมที่เอาคำมูลมีรูปหรือเนื้อความซ้ำกันมารวมกันเป็นคำเดียว
คำเหล่านี้บางทีก็มีเนื้อความคล้ายกับคำมูลเดิม บางทีก็เพี้ยนออกไปบ้างเล็กน้อย
และอีกอย่างหนึ่งใช้คำมูลรูป ไม่เหมือนกันแต่เนื้อความอย่างเดียวกัน
รวมกันเข้าเป็นคำประสมซึ่งมีความหมายต่างออกไปโดยมาก

๔. คำประสมที่ย่อออกมาจากใจความมาก คำพวกนี้มีลักษณะคล้ายกับคำสมาสเพราะเป็น
คำย่ออย่างเดียวกันรวมทั้งคำอาการนามที่มีคำว่ากรหรือความนำหน้า

๕. คำประสมที่มาจากคำสมาสของภาษาบาลีและสันสกฤต เช่น ราชกุมาร (ลูกหลวง) ข้อสังเกต
มีคำหลายคำรวมกันเข้าเป็นกลุ่มหนึ่งๆ
แต่ไม่ใช่คำประสมเพราะคำเหล่านี้ต่างก็ประกอบกันได้ความตามรูปเดิม

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำซ้อน	
เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำซ้อน

คำซ้อน หมายถึง การสร้างคำอีกรูปแบบหนึ่ง มีวิธีการเช่นเดียวกับการประสมคำ จึงอนุโลมให้เป็นคำประสมได้ ความแตกต่างระหว่างคำประสมทั่วไปกับคำซ้อน คือ

คำซ้อนจะสร้างคำโดยนำคำที่มีความหมายคู่กันหรือใกล้เคียงกันมาซ้อนกัน

คำที่มาซ้อนกันจะทำหน้าที่ขยายและไขความซึ่งกันและกันและทำให้เสียงกลมกลืนกันด้วย เช่น

คำซ้อนที่มีเสียงพยัญชนะเดียวกัน ได้แก่ วนเวียน ชุกชุม ร่อแร่ ฯลฯ

คำซ้อนที่ใช้เสียงตรงข้าม ได้แก่ หนักเบา เป็นตาย มากน้อย ฯลฯ

คำซ้อนที่ใช้คำความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ได้แก่ บ้านเรือน อ้วนพี มากมาย ฯลฯ

คำซ้อน ๔ คำ ที่มีคำที่ ๑ และคำที่ ๓ เป็นคำๆ เดียวกัน ได้แก่ ผู้หลักผู้ใหญ่ ร้อนกร้อนใจ เข้าได้เข้าไป ฯลฯ

คำซ้อนที่เป็นกลุ่มคำมีเสียงสัมผัส ได้แก่ เก็บหอมรอมริบ ข้าวยากมากแพง รู้จักมักคุ้น ฯลฯ

การซ้อนคำ เป็นการนำคำที่มีความหมายเหมือนกัน หรือคล้ายกัน หรือประเภทเดียวกันมาเรียงซ้อนกัน

เมื่อซ้อนคำแล้วทำให้เกิดความหมายใหม่ขึ้น แต่ยังคงเค้าความหมายเดิมอยู่ หรือความหมาย

อาจไม่เปลี่ยนไป แต่ความหมายของคำหน้าจะชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น บ้านเรือน ทรัพย์สิน คับแค้น เป็นต้น

คำที่เกิดจากการซ้อนคำเช่นนี้เรียกว่าซ้อนคำ

-คำที่ประกอบขึ้นด้วยคำ ๒ คำขึ้นไปที่มีความหมายทำนองเดียวกัน เช่น จิตใจ ถ้วยชาม ข้าทาส ขบไล่ ขบกล่อม ค่างวด ฆ่าแกง หยูกยา เยียวยา แก่นสาร ทอดทิ้ง ท่วงติง แก้วไข ราบเรียบ เหนื่อยหน่าย ทำมาค้าขาย ชั่วหน้าตาปี

-คำที่ประกอบขึ้นด้วยคำ ๒ คำขึ้นไปที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น หอมเหม็น ถูกแพง หนักเบา ยากง่าย มีเงิน ถูกผิด ชั่วดีมีเงิน หน้าไหว้หลังหลอก

-คำซ้อนที่ประกอบด้วยคำ ๒ คำขึ้นไปทีขึ้นต้นด้วยพยัญชนะเสียงเดียวกันหรือมีเสียงสระเข้าคู่กัน เช่น เกะกะ เปะปะ รุ่งรัง โยกเยก กรอบแกรบ กรืดกราด พืดฟาด มากมายก่ายกอง อีลุ้ยลุ้ยแฉก หรืออาจจำแนกออกได้เป็น ๒ ชนิดตามหน้าที่ ได้แก่

- คำซ้อนเพื่อเสียง
- คำซ้อนเพื่อความหมาย

คำซ้อนเพื่อเสียง เป็นการนำคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมาซ้อนกัน เพื่อให้ออกเสียงง่ายขึ้น และมีเสียงคล้องจองกัน ทำให้เกิดความไพเราะขึ้น คำซ้อนเพื่อเสียง นี้บางทีเรียกว่าคำคู่ หรือคำควบคู่ คำซ้อนบางคำอาจจะเป็นคำซ้อนที่เป็นคำคู่ ซึ่งมี ๔ คำ และมีสัมผัสคู่กลางหรือคำที่ ๑ และคำที่ ๓ ซ้ำกัน คำซ้อนในลักษณะนี้เป็นสำนวนไทย ความหมายของคำจะปรากฏที่คำหน้าหรือ คำท้าย หรือปรากฏที่คำข้างหน้า ๒ คำ ส่วนคำท้าย ๒ ตัว ไม่ปรากฏความหมาย เช่น เกะกะระราน กระโดดโลดเต้น บ้านช่องห้องหอ เรือแพนาวา ข้าเก่าเต่าเลียง กตัญญูรู้คุณ ผลหมากรากไม้ โโกหกพกลม ติดอกติดใจ

คำซ้อนเพื่อความหมาย เกิดจากคำมูลที่มีความหมายอย่างเดียวกัน

ต่างกันเล็กน้อยหรือไปในทำนองเดียวกัน หรือต่างกันในลักษณะตรงข้าม

เมื่อประกอบเป็นคำซ้อนจะมีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

๑. ความหมายอยู่ที่คำใดคำหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง คำอื่นหรือกลุ่มอื่นไม่ปรากฏความหมาย
เช่น หน้าตา ปากคอ เท็จจริง ดีร้าย ผิดชอบ ขวัญหนีดีฝ่อ ถ้วยชามรามไห จับไม่ได้ไล่ไม่ทัน
๒. ความหมายอยู่ที่ทุกคำแต่เป็นความหมายที่กว้างออกไป เช่น เสื้อผ้า
ไม่ได้หมายความว่าเสื้อกับผ้า แต่รวมถึงเครื่องนุ่งห่ม เรือแพ ไม่ได้หมายความว่าเรือกับแพ แต่รวมถึงยานพาหนะทางน้ำทั้งหมด
๓. ความหมายอยู่ที่คำต้นกับคำท้ายรวมกัน เช่น เคราะห์หามยามร้าย (เคราะห์ร้าย)
ชอบมาพากล (ชอบกล) ฤกษ์งามยามดี (ฤกษ์ดี) ยากดีมีเงิน (ยากจน)

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำซ้ำ	
เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำซ้ำ

คำซ้ำ คือ การนำคำประเภทเดียวกัน ชนิดเดียวกันมาซ้ำ ๆ กัน มักจะมีไม่ยืม (๑) เป็นเครื่องสังเกต เช่น แดง ๆ ดำ ๆ ดี ๆ คำซ้ำมีหลายประเภท คือ

๑. ซ้ำคำเพื่อบอกความเป็นพหูพจน์ เช่น หนุ่ม ๆ สาว ๆ เด็ก ๆ พ่อ ๆ แม่ ๆ
 ๒. ซ้ำคำเพื่อบอกน้ำหนักให้มากขึ้น เช่น ขาว ๆ สวย ๆ ดี ๆ เลว ๆ
 ๓. ซ้ำคำเพื่อบอกความไม่แน่ใจ เช่น หลัง ๆ ท้าย ๆ นั่งอยู่ข้างหลัง ๆ
 ๔. ซ้ำคำเพื่อบอกแยกออกเป็นส่วน ๆ เช่น ตู ๆ ขึ้น ๆ เรือง ๆ
 ๕. ซ้ำคำเพื่อให้เกิดภาพพจน์ เช่น หม้อข้าวเดือดปุด ๆ เขายักหน้าหงิก ๆ เธอใจสั่นริก เป็นต้น
- ฉะนั้นคำซ้ำ จึงหมายถึงเกิดจากการสร้างคำขึ้นใหม่

โดยนำคำมูลซึ่งส่วนมากเป็นคำพยางค์เดียวมาซ้ำกัน มีความหมายเปลี่ยนแปลงไป อาจเน้นหนักขึ้น เบาลงหรือไม่ก็เปลี่ยนเป็นอย่างอื่น ในการเขียนใช้ไม่ยืมทดแทนคำหลังคำส่วนมากใช้เป็นคำซ้ำได้ มีเฉพาะบางคำที่เป็นคำซ้ำไม่ได้ บางคำต้องเป็นคำซ้ำเท่านั้น

คำที่เป็นคำซ้ำไม่ได้

- กริยาช่วย เช่น จะ คง ได้ อาจ
- บุพบท เช่น ของ แห่ง ด้วย กับ
- สันธาน เช่น เมื่อ หลังจาก ตั้งแต่ และ แต่ หรือ จึง

ลักษณะคำซ้ำ

๑. คำที่ต้องเป็นคำซ้ำส่วนมากเป็นคำวิเศษณ์ เช่น หิมๆ หลัดๆ ดิกๆ ยองๆ
๒. นำคำซ้อนมาแยกเป็นคำซ้ำ เช่น เจ็บไข้ เป็น เจ็บๆ ไข้ๆ เลียบเคียง เป็น เลียบๆ เคียงๆ อิดเอื้อน เป็น อิดๆ เอื้อนๆ
๓. นำคำซ้ำมาประกอบเป็นคำซ้อน เช่น เปรี๊ยะๆ เค็มๆ นังๆ นอนๆ เราๆ ท่านๆ
๔. คำซ้ำมีความหมายผิดไปจากคำมูลเดิมแต่ยังคงมีเค้าของความหมายเดิม
 - ๔.๑ บอกพหูพจน์ คำเดิมอาจเป็นเอกพจน์หรือพหูพจน์ก็ได้
เมื่อเป็นคำซ้ำกลายเป็นพหูพจน์อย่างเดียว เช่น เด็กๆ เล่นฟุตบอล หนุ่มๆ มากับสาวๆ
 - ๔.๒ บอกความไม่เจาะจง การจำแนกเป็นพวก และความเป็นพหูพจน์ เช่น เชิญผู้ใหญ่ๆ ไปทางโน้น เด็กๆ มาทางนี้

๕. บอกความหมายใหม่ ไม่เนื่องกับความหมายของคำมูลเดิมเช่น ฟั่นๆ (ธรรมดา) กล้วยๆ (ง่าย) น่องๆ (เกือบ, ใกล้, คล้าย) อยู่ๆ (เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว) งามๆ ฯลฯ

๖. คำที่ออกเสียงซ้ำกันไม่ใช่คำซ้ำเสมอไป คำซ้ำจะต้องเป็นคำมูลที่ออกเสียงซ้ำกันแล้วเกิดคำใหม่ขึ้นและมีความหมายเปลี่ยนไป

คำซ้ำใช้ไม่ยมกแทนคำมูลหลังคำที่ออกเสียงซ้ำกันในบางกรณีเป็นคนละคำและอยู่ต่างประโยคกัน

ไม่จัดเป็นคำซ้ำและใช้ไม่ยมกแทนคำหลังไม่ได้ เช่น

เขาทำงานเป็นเป็นเพราะเธอสอนให้เขาจะไปหาที่ที่สงบอ่านหนังสือ

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	
เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	วิชาภาษาไทย ทบ๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแก้คำผิดในรายการอาหารให้ถูกต้อง

เมนูเก่าไม่เข้าใจ
<u>รายการอาหาร</u>
๑. ยำไข่เยี่ยวม้า
๒. ลาดหน้าหมีกรอบ
๓. รอดช่องน้ำกระทิ
๔. ส้มตำปลาล้า
๕. กระหลี่ปี่
๖. ผัดกระเพรารวมมิตร
๗. ก๋ล้วยบวดชี
๘. ข้าวคุกกะปิ
๙. ปลากระพงนึ่งบ๊วย
๑๐. คลองแคลงกรอบ

เมนูใหม่ไฉไลกว่าเดิม
<u>รายการอาหาร</u>
๑. ยำไข่เยี่ยวม้า
๒. ราดหน้าหมีกรอบ
๓. ลอดช่องน้ำกะทิ
๔. ส้มตำปลาร้า
๕. กระหรี่ปั๊
๖. ผัดกะเพรารวมมิตร
๗. ก๋ล้วยบวชชี
๘. ข้าวคุกกะปิ
๙. ปลากระพงนึ่งบ๊วย
๑๐. ครองแครงกรอบ

ใบงานที่ ๒ เรื่อง คำที่มีมาตราตัวสะกดต่างจากพวก	
เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลมทับคำที่มีมาตราตัวสะกดต่างไปจากพวก

๑. ลิเก	กระเป๋	นาฬิกา	กรรไกร	เสื้อผ้า
๒. รับทราบ	กราฟ	บาป	ต้นไม้	ประดับ
๓. อาภาศ	ตำรวจ	ศาสนา	ประหลาด	ของขวัญ
๔. ว่ากล่าว	เปล่งปลั่ง	ของคลัง	จริงจัง	สั่งสอน
๕. วันวาน	ขึ้นบาน	วิญญาณ	สำคัญ	สาระ
๖. เกรี้ยวกราว	เลี้ยว	กังวล	เปลวไฟ	ข้าวเหนียว
๗. ยินดี	เข็ม	ยืมแยม	โทรม	นุ่มนิ่ม
๘. โปรยปราย	เซลย	ล่องลอย	เผ้าคอย	รื้อร
๙. พยัคฆ์	เมฆ	ปลุกเสก	สนาม	ทุกซ่โสก
๑๐. จราจร	น้ำเย็น	มองดู	ใจร้อน	ไต้ยีน

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง คำที่มีมาตราตัวสะกดต่างจากพวก	
เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลมทับคำที่มีมาตราตัวสะกดต่างไปจากพวก

๑. ลิเก	กระเป๋	นาฬิกา	กรรไกร	เสื้อผ้า
๒. รับทราบ	กราฟ	บาป	ต้นไม้	ประดับ
๓. อากาศ	ตำรวจ	ศาสนา	ประหลาด	ของขวัญ
๔. ว่ากล่าว	เปล่งปลั่ง	ของขลัง	จริงจัง	สั่งสอน
๕. วันวาน	ขึ้นบาน	วิญญาน	สำคัญ	สาระ
๖. เกรี้ยวกราว	เลี้ยว	กังวล	เปลวไฟ	ข้าวเหนียว
๗. ยินดี	เข็ม	ยี่ม้าย้ม	โทรม	นุ่มนิ่ม
๘. ไปรยปราย	เขลย	ล่องลอย	เผ้าคอย	รื้อร
๙. พยัคฆ์	เมฆ	ปลุกเสก	สนาม	ทุกขโศก
๑๐. จราจร	น้ำเย็น	มองดู	ใจร้อน	ไต้ยิน

ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำประสม	
เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาคำต่อไปนี้ว่าคำใดเป็นคำประสมแล้วนำไปเติมลงในช่องว่าง

มะเขือ	กิน	เหมือน	กระปุก	กางเกง	ต้นไม้
กระจก	น้ำพริก	หุเบา	กำนัน	กรรไกร	หลายใจ
พิมพ์ดีด	วิ่ง	รถไฟ	มะพร้าว	ร้อนตัว	ของเล่น
วิญญาน	ม้ามืด	ประตู	หิว	รองเท้า	กันสาด
ตะปู	เข็มขัด	ระบบ			

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง คำประสม	
เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาคำต่อไปนี้ว่าคำใดเป็นคำประสมแล้วนำไปเติมลงในช่องว่าง

มะเขือ	กิน	เหมือน	กระปุก	กางเกง	ต้นไม้
กระจก	น้ำพริก	หุเบา	กำนัน	กรรไกร	หลายใจ
พิมพ์ดีด	วิ่ง	รถไฟ	มะพร้าว	ร้อนตัว	ของเล่น
วิญญาณ	ม้ามืด	ประตู	หิว	รองเท้า	กันสาด
ตะปู	เข็มขัด	ระบบ			

	ต้นไม้	น้ำพริก	หุเบา
	หลายใจ	พิมพ์ดีด	รถไฟ
	ร้อนตัว	ของเล่น	ม้ามืด
	รองเท้า	กันสาด	เข็มขัด

ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำพหูพจน์	
เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำที่อยู่ในวงเล็บเติมลงในประโยคให้ถูกต้อง

๑. เสื้อผ้าราคาถูก.....จนคนรุ่น.....สามารถซื้อได้ (เยาว์,เยา)
๒. โอ้ไปร่วมงานเปิดร้าน.....เจ้าของร้านเชิญพระสงฆ์มาโยงด้ายสาย..... (ศิลป์,สิญจน์)
๓. ด้วยอำนาจคุณ.....คิวนามณ์ไม่แจ่ม.....จนผลึก.....พยาบาลที่คอยดูแล
(ใส่,ใส,ไสย)
๔. หนึ่งขายอาหาร.....ด้วยความซื่อ.....ไม่โกงตาชั่ง (สัตย์,สัตว์)
๕. นุ้ยชอบลูก.....ที่เหลืองแบบพระ.....จึงเอาไปปลูกใกล้ต้น.....
(จันทร์,จัน,จันทน์)
๖. สัมทำ.....งาน โดยไม่สนใจ.....เวลาและเหตุ.....บ้านเมืองที่ผ่านไป
(กาล,การ,การณ์)
๗.ล่องเรือสำเภาไปทำการ.....ที่ประเทศใกล้เคียง (วานิช,วานิชย์)
๘. พิธีเวียน.....ยอมไปด้วยเหล่า.....ที่มาพบปะแลกเปลี่ยนความรู้กัน
(เทียร,เถียร,เทียน)
๙. พญา.....ควบคุมเหล่าสมุน.....ให้อยู่ในโอวาท (กบิล,กบินทร์)
๑๐. พายุพัดแรงจน.....มะพร้าวร่วงลงมาทับกระท่อมจนพัง..... (ทะลาย,ทลาย)

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่อง คำหรรษา	
เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำที่อยู่ในวงเล็บเติมลงในประโยคให้ถูกต้อง

๑. เสื้อผ้าราคาถูก เยา จนคนรุ่น เยาว์ สามารถซื้อได้ (เยาว์,เยา)
๒. โอ้ไปร่วมงานเปิดร้าน ศิลป์ เจ้าของร้านเชิญพระสงฆ์มาโยงด้ายสาย สิญจน์ (ศิลป์,สิญจน์)
๓. ด้วยอำนาจคุณ ไสย คิวอารมณ์ไม่แจ่ม ใส จนผลึก ใส พยาบาลที่คอยดูแล (ใส,ไส,ไสย)
๔. หญิงขายอาหาร สัตว์ ด้วยความซื่อ สัตย์ ไม่โกงตาชั่ง (สัตย์,สัตว์)
๕. นั้ชอบลูก จัน ที่เหลือแบบพระ จันทร์ จึงเอาไปปลูกใกล้ต้น จันทน์ (จันทร์,จัน,จันทน์)
๖. สัมทำ การ งานโดยไม่สนใจ กาล เวลาและเหตุ การณ์ บ้านเมืองที่ผ่านไป (กาล,การ,การณ์)
๗. วณิษ ล่องเรือสำเภาไปทำการ วณิश्य ที่ประเทศใกล้เคียง (วณิษ,วณิश्य)
๘. พิธีเวียน เทียน เทียร ย่อมไปด้วยเหล่า เจียร ที่มาพบปะแลกเปลี่ยนความรู้กัน (เทียร,เจียร,เทียน)
๙. พญา กบินทร์ ควบคุมเหล่าสมุน กบิล ให้อยู่ในโอวาท (กบิล,กบินทร์)
๑๐. พายุพัดแรงจน ทะลาย มะพร้าวร่วงลงมาทับกระท่อมจนพัง ทลาย (ทะลาย,ทลาย)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การศึกษาเรื่องงานบุญ

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ

เวลา ๔ ชั่วโมง

สาระที่ ๒ การเขียน

สาระการเรียนรู้

การเขียนรายงาน ได้แก่ การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า การเขียนรายงานโครงการ

สาระสำคัญ

การเขียนรายงาน เป็นการเขียนที่จะต้องเรียบเรียงข้อมูลเป็นอย่างดี และนำเสนอด้วยภาษาเขียนที่อ่านเข้าใจง่าย และมีความถูกต้องตามรูปแบบ และการเขียนโครงการเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องศึกษาหลักในการเขียนและการนำเสนอผลการจัดทำโครงการ

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๘ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. อธิบายหลักการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าได้
๒. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด
- ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ข้อ ๓ มีวินัย
- ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้
- ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

- ๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน
- ๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- ๓. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับภาระงานที่ได้รับมอบหมายจากครูในการเรียนวิชาต่างๆ แล้วถามนักเรียนว่า งานในลักษณะใดที่นักเรียนคิดว่าเป็นภาระงานที่หนักและต้องใช้เวลาในการทำงานส่งครู
- ๔. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนตอบคำถามอย่างอิสระเพื่อจะรับรู้ปัญหาและอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ
- ๕. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าการเขียนรายงาน เป็นภาระงานชิ้นสำคัญที่มักจะได้รับมอบหมายจากครูผู้สอน
- ๖. ให้นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับการเขียนรายงาน จากหนังสือเรียน
- ๗. ให้นักเรียนบอกส่วนประกอบที่สำคัญของการเขียนรายงาน แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับขั้นตอนการเขียนรายงาน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูสรุปหลักการเขียนรายงานที่ถูกต้อง และนำตัวอย่างของรายงานที่มีความสมบูรณ์ถูกต้องมาให้นักเรียนศึกษาเป็นตัวอย่าง

๙. ให้นักเรียนซักถามครูในส่วนที่ยังมีข้อสงสัย เพื่อให้สามารถนำไปเขียนรายงานได้อย่างถูกต้อง

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับโครงงานต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและชุมชน พร้อมให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำว่า “โครงงาน”

๔. ครูอธิบายความหมายของโครงงาน และประโยชน์ของการจัดทำโครงงานเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และกระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากลงมือปฏิบัติ

๕. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ กำหนดหมายเลขประจำกลุ่ม เป็น ๑ ๒ ๓ เรียกว่า กลุ่มบ้าน

๖. ให้นักเรียนกลุ่มบ้านหมายเลขเดียวกันไปอยู่กลุ่มใหม่ที่มีหมายเลขเดียวกัน แบ่งเป็นกลุ่มย่อยเพื่อไม่ให้กลุ่มใหญ่เกินไป เรียกกลุ่มใหม่นี้ว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

๗. ให้นักเรียนที่เป็นผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญหมายเลข ๑ ศึกษาและสรุปความรู้เกี่ยวกับประเภทของโครงงาน

ผู้เชี่ยวชาญหมายเลข ๒ ศึกษาและสรุปความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำโครงงาน

ผู้เชี่ยวชาญหมายเลข ๓ ศึกษาและสรุปความรู้เกี่ยวกับการเขียนรายงานโครงงาน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาหัวข้อที่ตนได้รับผิดชอบ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนฟังในชั่วโมงต่อไป

๙. ครูแจกใบงาน เรื่อง องค์ประกอบของรายงานการศึกษาค้นคว้า ให้นักเรียนทำเป็นภาระงาน

ชั่วโมงที่ ๓ - ๔

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมนำความรู้ที่ได้ศึกษามาในชั่วโมงก่อน มาอภิปรายถึงความรู้ที่ได้ศึกษาตลอดจนซักถามข้อสงสัยจนเข้าใจและเชี่ยวชาญ

๔. นักเรียนผู้เชี่ยวชาญกลับเข้ากลุ่มบ้าน ในกลุ่มบ้านจะมีผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๓ เรื่องรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ให้อธิบายให้เพื่อนฟังทีละเรื่องจนครบ แล้วเปิดโอกาสให้เพื่อนซักถามและอภิปรายเพิ่มเติม

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๕. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปประเด็นความรู้

๖. ครูมอบหมายให้นักเรียนร่วมกันทำโครงการ เรื่อง ประเพณีบุญผะเหวด กลุ่มละ ๑๐ คน โดยเป็นโครงการเกี่ยวกับการศึกษาว่าประวัติความเป็นมาของประเพณีบุญผะเหวด กำหนดเวลาในการทำโครงการ ๑ เดือน

๗. ครูย้ำเตือนให้นักเรียนตระหนักถึงความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน และความสามัคคีเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้การทำโครงการสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม. ๑

๒. ตัวอย่างรูปเล่มรายงานที่สมบูรณ์

๓. ใบงาน เรื่อง องค์ประกอบของรายงานการศึกษาค้นคว้า

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายหลักการ เขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้าได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน
๒. เขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้าและ โครงงานได้	การทำโครงงาน	แบบประเมิน การเขียนโครงงาน	ได้ระดับดีขึ้นไป ถือว่าผ่าน

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

นายปฐภาน ก้นหาชัย

(ผู้สอน)

...../...../.....

ใบงาน

เรื่อง องค์ประกอบของรายงานการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ	วิชาภาษาไทย พ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
--	--

วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๑. องค์ประกอบของรายงานการศึกษาค้นคว้ามีกี่ส่วน อะไรบ้าง

This image shows a single sheet of white paper with ten horizontal dashed lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

[illegible]

เฉลยใบงาน	
เรื่อง องค์ประกอบของรายงานการศึกษาค้นคว้า	
เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงงาน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาเรื่องการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า แล้วตอบคำถาม

๑. องค์ประกอบของรายงานการศึกษาค้นคว้ามี่กี่ส่วน อะไรบ้าง

รายงานมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ส่วน คือ

๑) องค์ประกอบส่วนต้น ประกอบด้วย

- หน้าชื่อเรื่องหรือหน้าปก
- หน้าปกใน
- คำนำ
- สารบัญ

๒) องค์ประกอบส่วนกลาง หรือส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย

- บทนำ
- เนื้อเรื่อง
- บทสรุป

๓) องค์ประกอบส่วนท้าย ประกอบด้วย

- บรรณานุกรม
- ภาคผนวก
- อภิธานศัพท์

๒. องค์ประกอบแต่ละส่วนมีวิธีเขียนอย่างไร

องค์ประกอบแต่ละส่วนมีวิธีเขียน ดังนี้

๑) องค์ประกอบส่วนต้น

๑.๑) หน้าชื่อเรื่องหรือหน้าปก แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนแรก เขียนชื่อเรื่อง ส่วนที่สอง เขียนชื่อนามสกุล ของผู้รายงาน ส่วนที่สาม แจ้งว่ารายงานนี้ใช้ประกอบการเรียนวิชาใด สถานศึกษาใด จัดทำเมื่อไร

๑.๒) หน้าปกใน เขียนเหมือนปกนอกทุกประการ

๑.๓) คำนำ เขียนบอกจุดมุ่งหมาย มูลเหตุ วิธีการศึกษาค้นคว้า กล่าวขอบคุณผู้ให้ความช่วยเหลือ

๑.๔) สารบัญ คือ บัญชีบทหรือหัวข้อสำคัญในการเขียนรายงาน ต้องเขียนเรียงตามลำดับเนื้อหาเรียงงานฉบับนั้น ถ้ามีตารางและภาพรายงานต้องทำสารบัญตารางและสารบัญภาพแยกจากส่วนเนื้อหา

๒) องค์ประกอบส่วนกลาง หรือส่วนเนื้อหา

การเขียนบทนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป ทั้ง ๓ ส่วนนี้ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการเขียนเรียงความทั่วไป

ถ้ามีการอ้างอิงข้อความของผู้อื่นมาประกอบการเขียนให้ใช้เครื่องหมายอัญประกาศ หรือมีเชิงอรรถบอกที่มา

๓) องค์ประกอบส่วนท้าย

๓.๑) บรรณานุกรม คือ บัญชีรายชื่อหนังสือที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำข้อมูลมาเขียนรายงานให้บอกชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ ชื่อหนังสือ พิมพ์ครั้งที่ เมืองที่พิมพ์ ชื่อสำนักพิมพ์

๓.๒) ภาคผนวก คือ เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับรายงานนำมาเขียนเพิ่มเติมไว้ตอนท้ายเพื่อความสมบูรณ์ของรายงาน

๓.๓) อภิธานศัพท์ คือ อธิบายคำศัพท์สำคัญๆ ที่อยู่ในรายงาน

แบบประเมินการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ถูกต้องตามรูปแบบ				มีองค์ประกอบครบถ้วน				การใช้ภาษาในการเขียน				ความถูกต้องของข้อมูล				รวม ๒๐ คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

๑๖ - ๒๐ คะแนน ดีมาก

๑๑ - ๑๕ คะแนน ดี

๖ - ๑๐ คะแนน พอใช้

๐ - ๕ คะแนน ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การศึกษาเรื่องงานบุญ

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

เวลา ๕ ชั่วโมง

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

สาระการเรียนรู้

การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม

สาระสำคัญ

การศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา ต้องวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดที่ได้รับจากการอ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๒ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. วิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา พร้อมยกเหตุผลประกอบได้
๒. บอกคุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา ได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา

๔. ครูเสนอแนะเพิ่มเติมให้นักเรียนทราบว่า ผลงานเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา เป็นการทำสงครามระหว่างพม่ากับมอญ เดิมต้นฉบับเป็นภาษามอญ แต่เนื่องจากเนื้อเรื่องมีความสนุกสนานสนใจ ให้ข้อคิดมากมายจึงได้มีนักปราชญ์ชาวไทยแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย ตั้งแต่ก่อนเสียกรุงเสียอยุธยาครั้งสุดท้าย ภายหลังสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกขึ้นครองราชย์ เป็นรัชกาลที่ ๑ ทรงมีพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แปลและเรียบเรียงให้เรียบร้อยเสร็จสมบูรณ์ อีกครั้ง

๕. ให้นักเรียนศึกษาเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา จากหนังสือเรียนตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้

- ความเป็นมา
- ผู้แต่ง
- ลักษณะคำประพันธ์

๖. ให้นักเรียนทบทวนและสรุปประเด็นความรู้ และร่วมกันตอบคำถามเพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจ ดังนี้

- รัชกาลที่ ๑ มีพระราชประสงค์ใดในการแต่งราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา
- ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา เป็นบทประพันธ์ที่มีลักษณะอย่างไร

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- ใครเป็นผู้แปลและเรียบเรียงเรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา

๘. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา ทำเป็นการบ้าน

ชั่วโมงที่ ๒ - ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาวรรณคดีเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา และครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่า นักเรียนต้องศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและคุณค่าของเรื่อง

๔. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนเขียนความคาดหวังที่จะได้รับการวิเคราะห์รูปแบบและคุณค่าของวรรณคดีเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา

๕. ครูจำแนกความคาดหวังของนักเรียนเป็นกลุ่มตามความคาดหวังที่ตรงกัน

๖. ครูเปรียบเทียบความคาดหวังของแต่ละกลุ่มกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เพื่อพิจารณาว่าจุดประสงค์ที่นักเรียนคาดหวังกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตรงกันหรือไม่ หากกลุ่มใดไม่ครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ครูต้องเพิ่มความคาดหวังของครูที่ต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ลงไปด้วย

๗. นักเรียนศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา จากหนังสือเรียน และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ โดยจำแนกตามความคาดหวังของนักเรียน และความคาดหวังของครู

๘. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์และอธิบายคุณค่า ตอน สมิงพระรามอาสา ให้เวลา ๑๐ นาที เมื่อทำเสร็จแล้วให้นำใบงานที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์และอธิบายคุณค่า ส่งครู

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปว่า จากการเรียนรู้ นักเรียนได้รับความรู้ตามความคาดหวังหรือไม่

๑๐. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์รูปแบบและคุณค่าของเรื่อง ตามความคาดหวังของตนเองและความคาดหวังของกลุ่ม

ชั่วโมงที่ ๔

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนร่วมกันทบทวนวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา

๔. ครูกำหนดประเด็นปัญหาในการศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา คือ นำเสนอการนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๕. นักเรียนวิเคราะห์ความรู้และข้อคิดจากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา

๖. นักเรียนจัดระบบความคิด ตั้งสมมุติฐานเพื่ออธิบายความรู้ และข้อคิดจากวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา เพื่อใช้ในการแก้ประเด็นปัญหา คือ การนำเสนอการนำความรู้ และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. นักเรียนทบทวนความคิด และทำความเข้าใจปัญหานั้นๆ ให้ชัดเจน

ชั่วโมงที่ ๕

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้และข้อคิดที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา

๔. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้และข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๕. นักเรียนทำนายหรือพยากรณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นว่าเมื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้วผลเป็นอย่างไร และแก้ไขอย่างไร

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาการอภิปรายความรู้และข้อคิดที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา

๗. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบ ดังนี้

- นักเรียนได้ข้อคิดอย่างไรเกี่ยวกับการป้อนบำเหน็จรางวัล

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ม.๑

๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา

๓. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์และอธิบายคุณค่า

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. วิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา พร้อมยกเหตุผลประกอบได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

๒. บอกคุณค่าและข้อคิดจาก วรรณคดีเรื่อง ราชอิราษ ตอน สมิงพระรามอาสา ได้	การเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	ได้ระดับดีขึ้นไป ถือว่าผ่าน
--	-----------------------------	------------------------------------	--------------------------------

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

นายปฐิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

...../...../.....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ราชอิริราช ตอน สมิงพระรามอาสา	
เรื่อง วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กิจกรรมที่ ๑ ตัวละครต่อไปนี้เป็นตัวละครของฝ่ายใด ให้นักเรียนนำมาใส่ลงในตารางให้ถูกต้อง

พระเจ้ามณฑิยรทอง	พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง	พระเจ้ากรุงต้าฉิง
เซलयของกรุงรัตนบุรีอังวะ	พระธิดาของพระเจ้ามณฑิยร	หญิงม่ายเจ้าของม้า
สมเด็จพระเจ้าราชอิริราช	สมิงพระราม	กามะนี

กรุงต้าฉิง	กรุงหงสาวดี	กรุงรัตนบุรีอังวะ

กิจกรรมที่ ๒ ให้นักเรียนวาดภาพเหตุการณ์ตอนสมิงพระรามสู้กับกามะนีพร้อมกับเขียนอธิบายให้เห็นภาพชัดเจน

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๑	
เรื่อง ราชอิริราช ตอน สมิงพระรามอาสา	
เรื่อง วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กิจกรรมที่ ๑ ตัวละครต่อไปนี้เป็นตัวละครของฝ่ายใด ให้นักเรียนนำมาใส่ลงในตารางให้ถูกต้อง

พระเจ้ามณฑิรทอง	พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง	พระเจ้ากรุงต้าฉิง
เชลยของกรุงรัตนบุรีอังวะ	พระธิดาของพระเจ้ามณฑิร	หญิงม่ายเจ้าของม้า
สมเด็จพระเจ้าราชอิริราช	สมิงพระราม	กามะนี
กรุงต้าฉิง	กรุงหงสาวดี	กรุงรัตนบุรีอังวะ
พระเจ้ากรุงต้าฉิง กามะนี	สมเด็จพระเจ้าราชอิริราช สมิงพระราม	พระเจ้ามณฑิรทอง พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง เชลยของกรุงรัตนบุรีอังวะ พระธิดาของพระเจ้ามณฑิร หญิงม่ายเจ้าของม้า

กิจกรรมที่ ๒ ให้นักเรียนวาดภาพเหตุการณ์ตอนสมิงพระรามสู้กับกามะนีพร้อมกับเขียนอธิบายให้เห็นภาพชัดเจน

(คำตอบอยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่ ๒	
เรื่อง การวิเคราะห์และอธิบายคุณค่า	
เรื่อง วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา แล้ววิเคราะห์และอธิบายคุณค่า

๑. วิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และลักษณะการประพันธ์ของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

๒. อธิบายคุณค่าของเรื่องตอนที่น่าประทับใจและมีคุณค่า

.....

.....

.....

๓. อธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์

.....

.....

.....

๔. อธิบายคุณค่าด้านสังคม

.....

.....

.....

๕. มีความคาดหวังอย่างไรต่อการศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา และได้ผลตามความคาดหวังหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๒	
เรื่อง การวิเคราะห์และอธิบายคุณค่า	
เรื่อง วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา แล้ววิเคราะห์และอธิบายคุณค่า

๑. วิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และลักษณะการประพันธ์ของเรื่อง

รูปแบบ วรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา เป็นวรรณคดีเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์เขียนขึ้นจากพงศาวดารของชนชาติมอญ เล่าถึงราชวงศ์ของมอญ และการทำสงครามระหว่างมอญกับพม่าในสมัยพระเจ้าราชาริราช

เนื้อหา ตอน สมิงพระรามอาสา เป็นตอนที่สมิงพระรามทหารเอกของมอญถูกพม่าจับตัวไปขังที่เมืองอังวะ กองทัพจีนยกมาทำให้ส่งทหารพม่ามาต่อสู้กับทหารเอกของจีนตัวต่อตัว ไม่มีทหารพม่าอาสาออกไปรบ สมิงพระรามจึงได้อาสาออกไปรบแทน เมื่อสมิงพระรามเอาชนะทหารเอกของจีนได้ พระเจ้ากรุงอังวะจึงตอบแทนด้วยการแต่งตั้งให้เป็นอุปราช และยกพระธิดาให้ สมิงพระรามขอคำสัญญาจากพระเจ้ากรุงอังวะว่าจะไม่เรียกสมิงพระรามว่า เชลย ต่อมาพระเจ้ากรุงอังวะเผลอเรียกหลานชายซึ่งเป็นลูกของพระธิดากับสมิงพระรามว่า ลูกเชลย สมิงพระรามจึงกลับกรุงหงสาวดี

ลักษณะการประพันธ์ ราชาริราชเป็นวรรณคดีร้อยแก้ว คล้ายกับนวนิยายไทยสมัยปัจจุบัน มีการดำเนินเรื่อง ตัวละครที่มีลักษณะเป็นมนุษย์มีความสามารถด้านการศึกษาเล่าเรียน ไม่มีอิทธิฤทธิ์หรืออำนาจพิเศษใดๆ มีบทสนทนาให้รู้ว่าเป็นการพูดคุยโต้ตอบของตัวละคร มีฉากที่สัมพันธ์กับเรื่อง

๒. อธิบายคุณค่าของเรื่องตอนที่น่าประทับใจและมีคุณค่า

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

๓. อธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์

วรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา มีความดีเด่นในด้านการใช้โวหาร เช่น การเล่าเรื่องใช้บรรยายโวหาร ภาษาที่ใช้สละสลวย ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ เช่น การบรรยายรูปร่างลักษณะของม้า แต่บางตอนก็ใช้คำโบราณที่จะต้องศึกษาความหมาย การเปรียบเทียบใช้อุปมาโวหารซึ่งมีความโดดเด่นตลอดทั้งเรื่อง

๔. อธิบายคุณค่าด้านสังคม

วรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา สะท้อนให้เห็นค่านิยมและความเชื่อของคนในสังคมสมัยรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นสมัยที่แต่งวรรณคดี เรื่องราชาริราช เช่น

- ความเชื่อเรื่องฤกษ์ยามก่อนที่จะทำสิ่งใดก็ต้องให้โหราฤกษ์ยาม
- ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในสังคม
- การรักษาสำจะ เช่น พระเจ้ากรุงจีนรักษาสัจจะเมื่อกามะนีทหารเอกแพ้วสมิงพระราม

พระองค์ก็ยอมยกทัพกลับตามสัญญาต่างๆ ที่ทหารจีนจะให้สู้ต่อ พระเจ้ากรุงอังวะไม่รักษาสัจจะเรียกสมิงพระรามว่า เซลย ด้วยความพลั้งเผลอ สมิงพระรามจึงหนีกรุงหงสาวดี

๕. มีความคาดหวังอย่างไรต่อการศึกษาวรรณคดีเรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา และได้ผลตามความคาดหวังหรือไม่ เพราะเหตุใด

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน

แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

๑๘ – ๒๐	ดีมาก
๑๔ – ๑๗	ดี
๑๐ – ๑๓	พอใช้
๐ – ๙	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การศึกษาเรื่องงานบุญ

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๓ เรื่อง หลักและมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

เวลา ๒ ชั่วโมง

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

สาระการเรียนรู้

มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระสำคัญ

มารยาท คือ พฤติกรรมที่แสดงออก เป็นระเบียบแบบแผน การประพฤติที่ดงาม แสดงถึงความสุภาพเรียบร้อย **มารยาทการฟัง** เช่น การฟังในที่ประชุม ควรเข้าไปนั่งก่อนผู้พูดเริ่มพูด ฟังด้วยความตั้งใจ มีสมาธิในการฟัง ตาควรมองที่ผู้พูด ฯลฯ **มารยาทในการดู** เช่น ตั้งใจดู มีสมาธิในการดู ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น นั่งหรือยืนดูในท่าทางที่สุภาพเรียบร้อย ฯลฯ **มารยาทในการพูด** พูดจาสุภาพไพเราะ พูดให้ชัดเจนได้ยินอย่างทั่วถึง ใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเรื่องที่พูด ฯลฯ

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. อธิบายความหมายของมารยาทในการฟัง การดู และการพูดได้
๒. บอกมารยาทในการฟัง การดู และการพูดได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด
- ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ข้อ ๓ มีวินัย
- ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้
- ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับมารยาทไทย จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของมารยาท
๔. นักเรียนรวมกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ตามความสมัครใจ จากนั้นครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การฟังและการดูสื่อ จากหนังสือเรียน ตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้
 - การสื่อสารจากการฟังและการดู
 - จุดมุ่งหมายของการรับสารด้วยทักษะการฟัง และการดู
 - ลักษณะของผู้ฟัง และผู้ดูที่ดี
 - มารยาทในการฟัง และการดูสื่อต่างๆ
๕. สมาชิกในแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันศึกษาความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ตามความสนใจหรือตามความเหมาะสม

๖. สมาชิกแต่ละกลุ่มอภิปรายเพื่อสรุปประเด็นความรู้

๗. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง การฟังและการดูสื่อ ให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคล ใช้เวลาในการทำใบงาน ๑๐ นาที

๘. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำคำตอบมาอภิปรายร่วมกันจนได้คำตอบที่สมบูรณ์และมีความเข้าใจกันทุกคน แล้วแก้ไขหรือปรับปรุงคำตอบในใบงานของตนเองให้ถูกต้องและสมบูรณ์ เสร็จแล้วนำส่งครูตรวจ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๙. ครูสุ่มเลือกใบงานที่ ๑ เรื่อง การฟังและการดูสื่อ จำนวน ๒ – ๓ ใบงาน แล้วให้นักเรียนที่เป็นเจ้าของใบงานออกมานำเสนอคำตอบที่หน้าชั้นเรียนพร้อมทั้งให้กำลังใจและยกย่องกลุ่มนักเรียนที่ตอบคำถามได้ถูกต้องมากที่สุด เพื่อเสริมกำลังใจ

๑๐. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับมารยาทในการฟังและการดู

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญและมารยาทในการพูด ให้นักเรียนศึกษาด้วยตัวเอง ๑๐ นาที

๔. ครูให้นักเรียนผลัดกันออกไปอธิบายความสำคัญและมารยาทในการพูดให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญและมารยาท ในการพูด เป็นรายบุคคล เสร็จแล้วนำส่งครูตรวจ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- การพูดสนทนามีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร และมีความจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องมีการฝึกพูดในการพูดสนทนา

๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา เรื่อง หลักและมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนหลักภาษาไทย ม.๑

๒. ใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญและมารยาทในการพูด

๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การฟังและการดูสื่อ

๔. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญและมารยาท ในการพูด

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายความหมาย ของมารยาทในการฟัง การดู และการพูดได้	การเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	ได้ระดับดีขึ้นไป ถือว่าผ่าน
๒. บอกมารยาทใน การฟัง การดู และการ พูดได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

...../...../.....

ใบงานที่ ๑	
เรื่อง การฟังและการดูสื่อ	
เรื่อง หลักและมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำเลขหน้าข้อความในกรอบไปเขียนหน้าข้อความที่กำหนดให้ โดยพิจารณาให้มีความสัมพันธ์กัน

๑. การรับสารที่มีการโต้ตอบระหว่างผู้รับสารกับผู้ส่งสาร

๒. การรับสารที่ไม่มีการโต้ตอบระหว่างผู้รับสารกับผู้ส่งสาร

- การดูข่าว
- การดูภาพยนตร์
- การพูดโทรศัพท์
- การดูคัต์เอาท์โฆษณา
- การดูป้ายจราจร
- การสนทนาทางอินเทอร์เน็ต
- การฟังการโต้วาที่
- การฟังการอภิปราย
- การฟังคำอธิบาย
- การชมรายการแสดงคอนเสิร์ต

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อความที่กำหนดให้เขียนลงในตารางให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการรับสาร

ฟังเทศน์	ฟังคำบรรยาย	ฟังการอภิปราย	ฟังการโต้วาที่
ฟังเพลง	ฟังการบรรยายธรรม	ฟังการให้โอวาท	ชมนิทรรศการ
ฟังการอ่านบทความวิชาการ	ชมการละเล่นของเด็กไทย		

ฟังหรือดูเพื่อแสวงหาความรู้ และความรอบรู้	ฟังหรือดูเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน และความซาบซึ้ง	ฟังหรือดูเพื่อให้ได้ข้อคิด

ตอนที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง ชัดเจน

๑. จงอธิบายลักษณะของผู้ฟังและผู้ดูที่ดี

.....

.....

.....

.....

๒. จากข้อ ๑ การปฏิบัติตนของผู้ฟังที่ดี ข้อใดที่เป็นการปฏิบัติตามหัวใจนักปราชญ์

.....

.....

๓. การนำความรู้จากการฟังและการดูไปใช้ประโยชน์ จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในด้านใด

.....

.....

๔. การตั้งใจฟังและดูอย่าง “ตั้งใจ” มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

๕. มีจุดมุ่งหมายในการฟัง หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

๖. จุดประสงค์ของการรับสารด้วยทักษะการฟัง และการดู มีกี่ลักษณะ อะไรบ้าง

.....

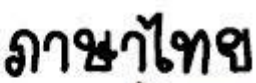
.....

.....

.....

.....

.....

[illegible]

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง การฟังและการดูสื่อ	
เรื่อง หลักและมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำเลขหน้าข้อความในกรอบไปเขียนหน้าข้อความที่กำหนดให้ โดยพิจารณาให้มีความสัมพันธ์กัน

๑. การรับสารที่มีการโต้ตอบระหว่างผู้รับสารกับผู้ส่งสาร

๒. การรับสารที่ไม่มีการโต้ตอบระหว่างผู้รับสารกับผู้ส่งสาร

-๒..... การดูข่าว
-๒..... การดูภาพยนตร์
-๑..... การพูดโทรศัพท์
-๒..... การดูคัดเอาท์โฆษณา
-๒..... การดูป้ายจราจร
-๑..... การสนทนาทางอินเทอร์เน็ต
-๒..... การฟังการโต้วาที่
-๑..... การฟังการอภิปราย
-๑..... การฟังคำอธิบาย
-๒..... การชมรายการแสดงคอนเสิร์ต

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อความที่กำหนดให้เขียนลงในตารางให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการรับสาร

ฟังเทศน์	ฟังคำบรรยาย	ฟังการอภิปราย	ฟังการโต้วาที่
ฟังเพลง	ฟังการบรรยายธรรม	ฟังการให้โอวาท	ชมนิทรรศการ
ฟังการอ่านบทความวิชาการ	ชมการละเล่นของเด็กไทย		

ฟังหรือดูเพื่อแสวงหาความรู้ และความรอบรู้	ฟังหรือดูเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน และความซาบซึ้ง	ฟังหรือดูเพื่อให้ได้ข้อคิด
ฟังคำบรรยาย ฟังการอภิปราย ฟังการอ่านบทความวิชาการ	ฟังการโต้วาที ฟังเพลง ชมนิทรรศการ ชมการเล่นของเด็กไทย	ฟังเทศน์ ฟังการบรรยายธรรม ฟังการให้โอวาท

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง ชัดเจน

๑. จงอธิบายลักษณะของผู้ฟังและผู้ดูที่ดี

ผู้ฟังและผู้ดูที่ดีมีลักษณะ ดังนี้

๑. มีจุดมุ่งหมายในการฟังและการดู
๒. มีความพร้อมในการฟังและการดู
๓. มีความสนใจในสาร
๔. มีความตั้งใจฟังและตั้งใจดู
๕. มีอาการสำรวมและมีมารยาทอันดี ให้เกียรติผู้ส่งสาร
๖. มีความสามารถในการจับใจความ

๒. จากข้อ ๑ การปฏิบัติตนของผู้ฟังที่ดี ข้อใดที่เป็นการปฏิบัติตามหัวใจนักปราชญ์

การจดบันทึกสิ่งที่ฟังและดูมาแล้วนำไปใช้ประโยชน์

๒. จากข้อ ๑ การปฏิบัติตนของผู้ฟังที่ดี ข้อใดที่เป็นการปฏิบัติตามหัวใจนักปราชญ์

๓. การนำความรู้จากการฟังและการดูไปใช้ประโยชน์ จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในด้านใด

ความสามารถในการจับใจความ

๔. การตั้งใจฟังและดูอย่าง “ตั้งใจ” มีลักษณะอย่างไร

ตั้งใจ คือ ผู้รับสารต้องมีความเอาใจใส่จดจ่ออยู่กับเรื่องที่ฟัง และมีความอดทนฟังตั้งแต่ต้นจน

จบ

๕. มีจุดมุ่งหมายในการฟัง หมายความว่าอย่างไร

การตั้งจุดมุ่งหมายว่าจะฟังในลักษณะใด แล้วจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังไปตามจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้สารอย่างสมบูรณ์

๖. จุดประสงค์ของการรับสารด้วยทักษะการฟัง และการดู มีกี่ลักษณะ อะไรบ้าง

๑. ฟังหรือดู เพื่อแสวงหาความรู้และความรอบรู้

๒. ฟังหรือดู เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและความซาบซึ้ง

๓. ฟังหรือดู เพื่อให้ได้ข้อคิด

๗. มารยาท หมายถึงอะไร

ข้อควรปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ถ้าขาดมารยาทจะกลายเป็นคนเห็นแก่ตัวไม่มีความสุข

๘. ผู้มีมารยาทในการฟังและดู มีประโยชน์อย่างไร

เป็นบุคคลที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม ได้รับการยกย่อง ยอมรับจากผู้อื่น เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์

๙. การปลูกฝังมารยาทในการฟังและการดูที่ดี ควรปฏิบัติอย่างไร

๑. แสดงความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการฟังและการดู

๒. มีความสำรวม

๓. มีมารยาทในการฟังและการดูในที่ชุมนุมชน

๑๐. ผู้มีมารยาทในการฟังและการดูในที่ชุมนุม ควรปฏิบัติตนอย่างไร

๑. ถ้าเป็นการประชุมให้ไปตรงเวลาหรือก่อนเวลาเล็กน้อย ถ้ามีเอกสารประกอบการประชุมก็ให้อ่านมาล่วงหน้า

๒. อยู่ในอาการสงบไม่พูดคุยกันหรือทำธุระส่วนตัว

๓. ไม่ควรนำสัตว์เลี้ยงหรือเด็กเล็กเข้าไปด้วย

๔. ไม่ลุกขึ้นเดินเข้า-ออกบ่อยโดยไม่จำเป็น ถ้าต้องออกไปก่อนเวลาควรเลือกนั่งใกล้ทางออก

๕. ไม่นำอาหาร เครื่องดื่ม หรือของขบเคี้ยวเข้าไปรับประทาน

๖. ไม่แสดงอาการที่ไม่เหมาะสมต่อเพื่อนต่างเพศในที่ประชุมหรือการชมการแสดง

๗. ควรปรบมือให้เป็นเกียรติแก่ผู้พูดเมื่อมีการแนะนำผู้พูดหรือเมื่อผู้พูดพูดจบลง

๘. ในการดูมหรสพ เมื่อมีการบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ควรยืนตรงแสดงความเคารพ ไม่พูดคุยหรือลุกขึ้นเดินในระหว่างที่เพลงสรรเสริญพระบารมียังไม่จบ

ใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญและมารยาทในการพูด	
เรื่อง หลักและมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความสำคัญและมารยาทในการพูด

การพูดมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดประกอบกิจการงานใด หรือคบหาสมาคมกับผู้อื่น ผู้ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจการงาน การคบหาสมาคมกับผู้อื่นตลอดจนการทำประโยชน์แก่สังคม ล้วนแต่เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการพูดทั้งสิ้น

การพูดมีความสำคัญต่อตนเอง เพราะถ้าผู้พูดมีศิลปะในการพูดก็จะเป็นคุณแก่ตนเอง ส่วนในด้านสังคมนั้น เนื่องจากเราต้องคบหาสมาคมและพึ่งพาอาศัยกัน การที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขนั้นจำเป็นต้องเป็นคนที่มี “พูดดี” คือ พูดไพเราะ น่าฟัง และพูดถูกต้องด้วยมารยาทในการพูด

การพูดของคนเราจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้หลักเกณฑ์ รู้จักกาลเวลา และที่สำคัญต้องคำนึงถึงมารยาทที่ดี ในการพูดด้วย มารยาทในการพูดแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ มารยาทในการพูดระหว่างบุคคลและมารยาทในการพูดในที่สาธารณะมารยาทในการพูดระหว่างบุคคล มารยาทในการพูดระหว่างบุคคล มีดังนี้

๑. เรื่องที่พูดควรเป็นเรื่องที่ทั้ง ๒ ฝ่าย มีความสนใจและพอใจร่วมกัน
๒. ไม่พูดเรื่องของตนเองมากเกินไป ควรฟังในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งพูด และไม่พูดสอดแทรก
๓. พูดตรงประเด็น และเบี่ยงเบนประเด็นบ้างเพื่อผ่อนคลายอารมณ์
๔. เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่บังคับให้ผู้อื่นเชื่อหรือคิดเหมือนตน ฯลฯ

มารยาทในการพูดในที่สาธารณะ

การพูดในที่สาธารณะต้องรักษามารยาทให้มากกว่าการพูดระหว่างบุคคล เพราะมีผู้ฟังซึ่งมาจากที่ต่างๆ มีวัยวุฒิ คุณวุฒิ และพื้นฐานความรู้ ความสนใจและรสนิยมต่างกันไป มารยาทในการพูดระหว่างบุคคล อาจนำมาใช้ได้และควรปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

๑. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมแก่โอกาสและสถานที่
๒. มาถึงสถานที่พูดให้ตรงเวลาหรือก่อนเวลาเล็กน้อย
๓. ก่อนพูดควรแสดงความเคารพต่อผู้ฟังตามธรรมเนียมนิยม
๔. ไม่แสดงกิริยาอาการอันไม่สมควรต่อหน้าที่ประชุม

๕. ใช้คำพูดที่ให้เกียรติแก่ผู้ฟังเสมอ

๖. ไม่พูดพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวของบุคคลอื่นในที่ประชุม

๗. ไม่พูดหยาบโลนหรือตลกคะนอง

๘. พูดให้ดังพอได้ยินทั่วกันและไม่พูดเกินเวลาที่กำหนด

การสื่อสารด้วยการพูดไม่ว่าจะเป็นการพูดกับคนเพียงคนเดียวหรือพูดกับคนจำนวนมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดทุกคนต้องมีการยวาท ถ้าขาดหรือละเลยต่อมารยาทในการพูดแล้ว อาจทำให้ การพูดประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จได้

ข้อควรคำนึงในการสื่อสารด้วยการพูด

การพูดจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับการที่ผู้พูดได้วิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญในการพูด ให้ถ่องแท้หรือ มีการเตรียมพร้อมเพียงใดก่อนที่จะพูด การพูดจึงมีข้อควรคำนึง ดังนี้

๑. การพูดให้เหมาะสมกับบุคคล ต้องวิเคราะห์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ วัย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ความสนใจพิเศษเพื่อเตรียมเรื่องที่จะพูดได้อย่างเหมาะสม

๒. การพูดให้เหมาะกับกาลเทศะ ควรพิจารณาว่าจะพูดในโอกาสใด การพูดนั้นเป็นทางการ มากน้อยแค่ไหน

๓. การพูดให้ผู้อื่นเข้าใจตรงตามความประสงค์ ควรใช้ภาษาบ่งบอกความต้องการหรือ ความมุ่งหมายให้ชัดเจน หลีกเลี่ยงการตีความหลายแง่หลายมุม

๔. การพูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังหรืออ่าน เป็นการพัฒนาการใช้ภาษาให้สัมพันธ์กัน ทุกด้าน และอาศัยความสามารถในการสรุปความจากเรื่องที่ฟังหรืออ่านได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้ ผู้รับสารเข้าใจเจตนาของผู้ส่งสารได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

๕. การพูดแสดงความคิดเห็น เป็นการใช้ทักษะการฟัง การอ่าน การพูด และการคิดให้สัมพันธ์ กัน ต้องอาศัยการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ เพราะการพูดแสดงความคิดเห็น ผู้พูดต้องใช้ทั้งความรู้ ความคิด เหตุผลหรือหลักการต่างๆ หลายอย่างประกอบกัน จึงจะทำให้ความคิดเห็นมีคุณค่าน่าเชื่อถือ

ใบงานที่ ๒	
เรื่อง ความสำคัญและมารยาท ในการพูด	
เรื่อง หลักและมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. มารยาทในการพูดแบ่งเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๒. การพูดระหว่างบุคคล ควรปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๓. เพราะเหตุใด การพูดในที่สาธารณะจึงต้องรักษามารยาทมากกว่าการพูดระหว่างบุคคล

.....

.....

.....

.....

๔. การพูดในที่สาธารณะ ควรปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่อง ความสำคัญและมารยาท ในการพูด

เรื่อง ความสำคัญและมารยาท ในการพูด

เรื่อง หลักและมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. มารยาทในการพูดแบ่งเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง

มารยาทในการพูด แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. มารยาทในการพูดระหว่างบุคคล

๒. มารยาทในการพูดในที่สาธารณะ

๒. การพุดระหว่งบุคคล ควรปฏิบัติอย่างไร มารยาทในการพุดระหว่งบุคคล ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. เรื่องที่พูดควรเป็นเรื่องที่ทั้ง ๒ ฝ่าย มีความสนใจและพอใจร่วมกัน

๒. ไม่พูดเรื่องของตนเองมากจนเกินไป ควรฟังในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งพูด ไม่สอดแทรกเมื่อผู้พูดยังพูดไม่จบ

๓. พุดตรงประเต็น อาจออกนอกเรื่องบ้างพอผ่อนคลายอารมณ์

๔. เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่บังคับให้ผู้อื่นเชื่อหรือคิดเหมือนตน

๓. เพราะเหตุใด การพูดในที่สาธารณะจึงต้องรักษามารยาทมากกว่าการพูดระหว่างบุคคล

การพูดในที่สาธารณะต้องรักษามารยาทให้มากกว่าการพูดระหว่างบุคคล เพราะการพูดในที่สาธารณะนั้นย่อมมีผู้ฟังซึ่งมาจากที่ต่าง ๆ กัน มีวัยวุฒิ คุณวุฒิ และพื้นฐานความรู้ความสนใจและรสนิยมต่างกันไป

๔. การพูดในที่สาธารณะ ควรปฏิบัติอย่างไร

การพูดในที่สาธารณะ ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมแก่โอกาสและสถานที่

๒. มาถึงสถานที่พูดให้ตรงต่อเวลาหรือก่อนเวลาเล็กน้อย

๓. ก่อนพูดควรแสดงความเคารพต่อผู้ฟังตามธรรมเนียม

๔. ไม่แสดงกิริยาอาการอันไม่สมควรต่อหน้าทีประชุม

๕. ใช้คำพูดที่ทำให้เกียรติแก่ผู้ฟังเสมอ

๖. ไม่พูดพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวของบุคคลอื่นในที่ประชุม

๗. ไม่พุดหยาบโลนหรือตลกคะนอง

๘. พูดให้ดังพอได้ยินทั่วกันและไม่พูดเกินเวลาที่กำหนด

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน

แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

๑๘ – ๒๐	ดีมาก
๑๔ – ๑๗	ดี
๑๐ – ๑๓	พอใช้
๐ – ๙	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การศึกษาเรื่องงานบุญ

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๔ เรื่อง หลักการพูดรายงาน

เวลา ๔ ชั่วโมง

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

สาระการเรียนรู้

การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

สาระสำคัญ

การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากประเด็นความรู้ที่สนใจ ต้องใช้ภาษาให้ถูกต้อง ตามหลักการพูด และมีมารยาทในการพูด

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกร่วมในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๕ พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. อธิบายหลักการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนาได้
๒. พูดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนาได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

- ใบงาน
- พูดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร

ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียน ๕ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ แบบละความสามารถเก่ง ปานกลาง อ่อน

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง การพูดเชิงวิชาการ จากหนังสือเรียน

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษาในท้องถิ่นของนักเรียน จากแหล่งข้อมูลท้องถิ่น และปราชญ์ท้องถิ่น (หากนักเรียนในชั้นเรียนมีภูมิปัญญาที่แตกต่างกันมาก ครูอาจให้นักเรียนเลือกศึกษาภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่นักเรียนสนใจ)

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- นักเรียนคิดว่า ทุกท้องถิ่นมีภูมิปัญญาทางภาษาของตนเองหรือไม่ เพราะเหตุใด

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- การเก็บข้อมูลเพื่อพูดรายงานมีความเหมือนหรือความแตกต่างจากการเก็บข้อมูลเพื่อเขียนรายงานอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาและค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอภิปรายผลและสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่า มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
๔. นักเรียนนำข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาทางภาษาในท้องถิ่นที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในรูปแบบของการพูดรายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาทางภาษาในท้องถิ่น
๖. ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินการพูดรายงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปและประเมินผลงานของกลุ่มตนเองว่า ข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยการตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มอย่างอิสระ และร่วมกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวม
๘. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้
 - นักเรียนคิดว่า ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ควรมีลักษณะอย่างไร(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒) ร่วมกันศึกษาตัวอย่างการพูดรายงานจากวีดิทัศน์ที่ครูเปิดให้ดู

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกพูดตามตัวอย่างการพูดรายงานจากวีดิทัศน์ โดยทำตามตัวอย่างที่แสดงให้เห็นทีละขั้นตอน

๕. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดที่ดีและมารยาทในการพูด

๖. นักเรียนร่วมกันกำหนดข้อควรปฏิบัติในการพูดรายงาน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- การปฏิบัติตนเป็นนักพูดที่มีมารยาทเป็นผลดีต่อตัวผู้พูดอย่างไร

(เป็นที่นิยมและได้รับการยกย่องจากผู้ฟัง)

ชั่วโมงที่ ๔

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง การพูดรายงาน ให้นักเรียนศึกษา ๑๐ นาที

๔. ครูอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมว่าการพูดรายงานเป็นการพูดบอกกล่าวเรื่องราวที่ไปทำไปทดลอง ไปรับรู้หรือไปเห็นมาให้ผู้สนใจได้ทราบ ดังนั้นผู้รายงาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหมั่นฝึกฝนให้มีความสามารถในการเก็บใจความที่มีเนื้อหาสาระที่สำคัญอย่างย่อ มีเหตุผลและมีข้ออ้างอิง

๕. ครูแจกใบงาน เรื่อง การพูดรายงาน ให้นักเรียนทำ ๑๕ นาที

๖. นักเรียนส่งใบงานให้ครูตรวจ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน เรื่อง หลักการพูดรายงาน

๘. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนหาคำตอบ ดังนี้

- นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการพูดรายงานไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

- การพูดรายงานที่ดีควรปฏิบัติอย่างไร

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนหลักภาษาไทย ม.๑
๒. ใบความรู้ เรื่อง การพูดรายงาน
๓. ใบงาน เรื่อง การพูดรายงาน

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายหลักการพูด รายงานการศึกษา ค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา ได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน
๒. พูด รายงาน การศึกษาค้นคว้าจาก การฟัง การดู และการ สนทนาได้	การเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	ได้ระดับดีขึ้นไป ถือว่าผ่าน

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

...../...../.....

ใบความรู้ เรื่อง การพูดรายงาน	
เรื่อง หลักการพูดรายงาน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การพูดรายงาน

การพูดรายงานเป็นการพูดบอกกล่าวเรื่องราวที่ไปทำ ไปทดลอง ไปรับรู้ หรือไปเห็นมา ให้ผู้สนใจได้ทราบ

ดังนั้นผู้รายงาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหมั่นฝึกฝนให้มีความสามารถในการเก็บใจความที่มีเนื้อหาสาระที่อย่างย่อ มีเหตุผลและมีข้ออ้างอิง จากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจนถึงขั้นนำเสนอข้อมูลได้โดยที่ผู้ฟังรายงานสามารถเข้าใจเรื่องราวที่นำมารายงานได้เป็นอย่างดี

วิธีการพูดรายงาน

๑. ต้องรู้จักเรียบเรียงเนื้อหาที่จะนำไปรายงานอย่างสั้น กระชับ และ ชัดเจน
๒. ดำเนินเรื่องไปอย่างมีลำดับไม่สับสน วกวน
๓. มีตัวอย่างหรือสถิติประกอบตามความเหมาะสม
๔. การเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับผู้ฟัง ไม่ยาก ไม่ง่ายเกินไป
๕. ใช้เวลาพูดให้พอดีกับเวลาที่กำหนดไว้
๖. พิมพ์เอกสารรายงานแจกแก่ผู้ฟัง เมื่อเรื่องที่รายงานยาวเกินเวลาที่กำหนดแล้วพูดรายงานเฉพาะส่วนที่สำคัญ

ใบงาน เรื่อง การพูดรายงาน	
เรื่อง หลักการพูดรายงาน	วิชาภาษาไทย ทบ๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง หลักการพุดรายงาน	วิชาภาษาไทย พท๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
-------------------------	--

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. การพูดรายงาน คือ

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ให้นักเรียนบอกหลักการพูดรายงานที่ถูกต้องโดยละเอียด

[illegible]

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน

แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

๑๘ – ๒๐	ดีมาก
๑๔ – ๑๗	ดี
๑๐ – ๑๓	พอใช้
๐ – ๙	ปรับปรุง